384/H/2005.

PÉNZÜGYMINISZTER

1-0096/1/1984.

SZIGORUAN TITKOS!

Készült 90 példányban

PÉNZÜGYMINISZTÉRIUM
MINŐSÍTÉS TÖRÖLVE

2005 JAN 06.

Minősítő neve, beosztása:
Udvardi István
helyettes államtitkár

90 ..... sz. példány

J E L E N T É S

a Magyar Népköztársaság
1983. évi
költségvetésének végrehajtásáról

/A törvényjavaslat és indokolásának tervezete/

SZIGORÚAN TITKOS
Pénzügyminisztérium T.Ü.K.
...ezett V. 2
1-0096/1
Melléklet

Budapest, 1984. május hó

Törvényjavaslat

a Magyar Népköztársaság 1983. évi költségvetésének a végrehajtásáról

Az országgyülés az állami pénzügyekről szóló, 1979. évi II. törvény rendelkezéseinek figyelembevételével az alábbi törvényt alkotja:

A főösszegek

1. §

Az országgyülés a Magyar Népköztársaság 1983. évi költségvetésére vonatkozó, 1982. évi II. törvénynek a végrehajtásáról szóló jelentést

544 499 ooo ooo /ötszáznegyvennégymilliárd-négyszázkilencvenkilencmillió/ forint bevétellel,

55o 586 ooo ooo /ötszázötvenmilliárd-ötszáznyolcvanhatmillió/ forint kiadással és

6 087 ooo ooo /hatmilliárd-nyolcvanhétmillió forint/ hiánnyal

jóváhagyja.

A bevételek részletezése

2. §

A vállalati gazdálkodószervezetek adó- és egyéb befizetéseinek az összege - a 3. § szerinti befizetések nélkül - 388 83o millió forint, az összes bevételnek a 71,4 %-a.

3. §

A vállalati gazdálkodószervezetek, a költségvetési szervek és a lakosság társadalombiztosítási és nyugdijjárulék-befizetéseinek az összege 86 651 millió forint, az összes bevételnek a 15,9 %-a.

4. §

A lakosság adó- és illetékbefizetéseinek az összege 14 231 millió forint, az összes bevételnek a 2,6 %-a.

5. §

A költségvetési szervek bevételeinek az összege 41 718 millió forint, az összes bevételnek a 7,7 %-a.

6. §

A nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból és az egyéb forrásokból származó különféle bevételek összege 13 o69 millió forint, az összes bevételnek a 2,4 %-a.

A kiadások részletezése

7. §

Az állami vállalati gazdálkodószervezetek, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és a költségvetési szervek beruházási tevékenységének a segitésére, a tanácsi fejlesztési alapok pénzeszközeinek a növelésére, a magánerőből való lakásépités támogatására, az állami beruházásokkal kapcsolatos forgóalap-juttatásra, a vállalatok és a mezőgazdasági nagyüzemek fejlesztési alapjainak a kiegészitésére, valamint a Hitelfedezeti Alap feltöltésére elszámolt összeg 66 961 millió forint, az összes kiadásnak a 12,2 %-a.

8. §

A vállalati gazdálkodószervezetek termelését és áruforgalmát segitő adó-visszatéritésekre és támogatásokra forditott összeg 162 468 millió forint, az összes kiadásnak a 29,5 %-a.

9. §

Társadalombiztositási feladatokra, köztük családi pótlékra, táppénzre, gyermekgondozási és egyéb készpénzsegélyre, gyógyászati szolgáltatásra, nyugdijra és az egyéb ellátásra felhasznált összeg 107 213 millió forint, az összes kiadásnak a 19,5 %-a.

10. §

/1/ A költségvetési szervek feladataira forditott összeg 172 358 millió forint, az összes kiadásnak a 31,3 %-a.

/2/ Az /1/ bekezdés szerinti összegből felhasználható:

egészségügyi és szociális szervek feladataira, köztük általános és szakkórházaknak, klinikáknak, egyéb fekvő és járó betegeket gyógyitó intézeteknek és területi bölcsődéknek a fenntartására, közegészségügyi és járványügyi ellátásra, szociális otthonoknak a müködtetésére, az üdültetéssel kapcsolatos hozzájárulásra, készpénzsegélyre, valamint egyéb egészségügyi és szociális célokra 26 914 millió forint, az összes kiadásnak a 4,9 %-a;

oktatási, kulturális, tudományos kutatási feladatokra és a sportszervek feladataira, köztük a területi és munkahelyi óvodáknak, alsó-,közép- és felsőfoku diákjóléti intézményeknek a fenntartására, továbbá sportfeladatok ellátására 5o olo millió forint, az összes kiadásnak a 9,1 %-a;

a védelemre és egyéb fegyveres testületeknek a feladataira 33 422 millió forint az összes kiadásnak a 6,1 %-a;

a gazdasági, az igazgatási, s a jog- és rendbiztonsági szervek feladataira, köztük utak és hidak fenntartására, város- és községgazdálkodási, mezőgazdasági, vizgazdálkodási, környezet- és természetvédelmi, továbbá egyéb gazdasági feladatoknak az ellátására, a költségvetési szervek állóeszközeinek a felujitására, s az igazságügyi és a közigazgatási tevékenységre 62 ol2 millió forint, az összes kiadásnak a 11,2 %-a.

11. §

A nemzetközi fizetési kötelezettségek teljesitésére, belföldi hiteltörlesztésre, kamatfizetésre és egyéb költségvetési feladatoknak az ellátására felhasznált összeg 41 586 millió forint, az összes kiadásnak a 7,5 %-a.

A központi költségvetési szervek előirányzatainak a teljesitése

12. §

Az országgyülés tudomásul veszi, hogy az 1. §-ban megjelölt összegek keretében az önálló költségvetési fejezetet alkotó központi költségvetési szerveknek az állami költségvetéssel meglevő kapcsolatai a költségvetési befizetések körében 494 millió forinttal meghaladták az előirányzatot, a költségvetési támogatások körében pedig 3 12o millió forinttal elmaradtak az előirányzattól, s a teljesités - fejezetenként részletezve - az 1. számu melléklet szerint alakult.

A tanácsok müködési költségvetésének és fejlesztési alapjának a támogatása

13. §

Az országgyülés tudomásul veszi, hogy a tanácsok müködési költségvetéséhez adott állami hozzájárulás 1 367 millió forinttal, a tanácsok fejlesztési alapjához adott állami hozzájárulás pedig 412 millió forinttal több lett az 1982.

évi II. törvény 13.§-ában megállapitott összegnél, s a teljesités - fővárosi, megyei és megyei városi tanácsonként - részletezve a 2. számu melléklet szerint alakult.

14. §

Az országgyülés felhatalmazza a Minisztertanácsot, hogy főként a kisüzemi termelés fejlesztésére, a szerződéses üzemeltetés bevezetésére és egyéb hasonló jellegü központi intézkedések hatására a középtávu tervben számitottnál jóval gyorsabban növekvő - az 1983. évi zárszámadás adataiban is tükröződő - tanácsi lakossági adó és illeték bevételek 1984. évi előirányzatát összesen 7oo millió forinttal növelje. Az igy megtakaritható állami hozzájárulást évközben a tanácsok rendelkezésére bocsássa, a tanácsi tevékenységtől függetlenül jelentkező egyes pénzügyi kérdések megoldásához.

Vegyes rendelkezések

15. §

Az országgyülés jóváhagyja a Miniszertanácsnak és a pénzügyminiszternek az 1983. évi költségvetés végrehajtása céljából az 1982. évi II. törvény 17. és 18. §-ában foglalt felhatalmazás alapján kifejtett tevékenységét és azt, hogy a befizetési kötelezettségek és a támogatások évközi módo-

sitása következtében a bevételek 2o 999 millió forinttal, a kiadások 16 886 millió forinttal meghaladták az előirányzott főösszeget.

16. §

E törvény kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1984. junius hó

A TÖRVÉNYJAVASLAT MELLÉKLETEI

Az önálló költségvetési fejezetet alkotó központi költségvetési szervek kapcsolata az állami költségvetéssel

/Ezer forintban/

1.sz. melléklet a törvényjavaslat 12. §-ához

Megnevezés	Költségvetési befizetés		Költségvetési támogatás	
	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
Országgyülés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	.	3o	94.4o9	237.596
Minisztertanács	32.51o	124.438	541.811	563.932
Belkereskedelmi Minisztérium	3.455	4.822	2o1.6o5	27o.331
Belügyminisztérium	.	.	8,871.ooo	9,o77.377
Egészségügyi Minisztérium	34.577	43.799	6,35o.197	7,o12.353
Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium	11.92o	16.326	3o5.94o	327.372
Honvédelmi Minisztérium	.	.	19,955.ooo	2o,147.5oo
Igazságügyi Minisztérium	.	.	1,316.917	1,354.293
Közlekedési Minisztérium	193.559	225.769	5,811.857	5,772.59o
Külkereskedelmi Minisztérium	4.5oo	6.449	1,oo7.225	1,o22.537
Külügyminisztérium	16.3o7	19.o31	1,5o8.8o8	1,539.766
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	28o.866	334.o46	3,991.958	4,o11.375
Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal	3.284	7.135	63.358	6o.2o7
Pénzügyminisztérium	1o.285	15.737	694.718	788.639
Müvelődési Minisztérium	13o.472	191.311	6,153.29o	6,675.373
Ipari Minisztérium	5o.318	64.723	373.115	383.59o
Központi Földtani Hivatal	49.6oo	75.297	681.431	757.647
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	.	.	82.685	84.5o5
Központi Statisztikai Hivatal	2o.166	33.586	575.482	583.481
Legfelsőbb Bíróság	.	.	46.122	61.7o5
Magyar Rádió	324	15o	923.o86	9o8.oo2
Magyar Televizió	331.357	259.412	31.o81	74.37o
Magyar Tudományos Akadémia	2oo.8o5	241.349	1,338.447	1,527.397
Munkásőrség	.	.	536.15o	539.7oo
Népköztársaság Ügyészsége	.	36	245.3o2	248.877
Országos Anyag- és Árhivatal	1o7.917	2o4.442	343.586	343.79o
Országos Müszaki Fejlesztési Bizottság	1oo.o29	14o.424	311.798	315.o46
Országos Tervhivatal	13.872	12.13o	2o4.494	2o5.772
Országos Testnevelési és Sporthivatal	3.7o2	4.o58	55o.648	6o7.538
Országos Vizügyi Hivatal	113.5oo	187.157	2,o79.o78	2,o77.52o
SZOT Társadalombiztositási Főigazgatóság	.	.	21,146.3o3	21,157.399
SZOT Üdülési és Szanatóriumi Főigazgatóság	251.o9o	246.687	8o5.176	857.26o
Tartalék 1/	.	.	5,386.ooo	.
Együtt	1,964.415	2,458.344	92,528.o77	89,4o7.64o

1/ A teljesitési adatok a fejezeteknél, illetve a tanácsoknál szerepelnek.

Állami hozzájárulás a fővárosi, a megyei és a megyei városi tanácsok működési költségvetéséhez és fejlesztési alapjához

/Ezer forintban/

2. sz. melléklet a törvényjavaslat 13. §-ához

Megnevezés	Állami hozzájárulás a működési költségvetéshez		Állami hozzájárulás a fejlesztési alaphoz	
	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
Budapest Főváros	7.8o9.172	9.192.343	4.733.726	4.517.311
Baranya megye	1.767.917	1.812.117	887.945	929.694
ebből:				
Pécs megyei város	796.683	837.182	461.5o2	521.266
Bács-Kiskun megye	1.194.337	1.o83.o67	458.486	494.381
Békés megye	952.561	934.879	234.292	263.o58
Borsod-Abauj-Zemplén megye	3.37o.875	3.663.933	1.16o.o49	1.449.25o
ebből:				
Miskolc megyei város	1.14o.o95	1.193.o21	758.389	942.95o
Csongrád megye	1.511.62o	1.583.o17	622.oo6	719.237
ebből:				
Szeged megyei város	692.662	766.o53	5oo.o61	563.346
Fejér megye	1.145.35o	1.179.932	641.191	733.484
Győr-Sopron megye	1.45o.899	1.497.732	4o7.943	461.672
ebből:				
Győr megyei város	369.9o5	438.o74	73.738	86.744
Hajdú-Bihar megye	1.551.577	1.326.477	78o.o3o	876.o11
ebből:				
Debrecen megyei város	664.967	691.277	453.725	498.348
Heves megye	1.267.68o	1.278.646	331.226	466.686
Komárom megye	668.221	5o3.622	618.2o8	728.717
Nógrád megye	1.25o.251	1.231.985	245.891	3o6.395
Pest megye	1.282.952	1.127.478	743.843	784.o49
Somogy megye	1.535.o52	1.542.117	447.874	539.797
Szabolcs-Szatmár megye	2.4o5.o87	2.461.569	635.749	717.976
Szolnok megye	1.334.995	1.221.o31	27o.554	361.914
Tolna megye	8oo.612	783.116	2o6.871	248.6o5
Vas megye	1.325.324	1.369.656	241.449	263.693
Veszprém megye	1.49o.369	1.7o9.633	396.893	639.228
Zala megye	1.298.253	1.278.172	256.619	327.255
Tartalék			1.o96.ooo	
Együtt	35.413.1o4	36.78o.522 1/	15.416.845	15.828.413 1/

1/ Az állami hozzájárulás a központi tartalékok átadása és az előirányzatok átcsoportosítása miatt emelkedett.

A TÖRVÉNYJAVASLAT INDOKOLÁSA

I. A népgazdaság 1983. évi fejlődése és pénzügyi helyzete

A gazdasági munka fő célja 1983-ban a népgazdaság külső egyensulyi helyzetének megszilárditása, a nemzetközi fizetőképesség folyamatos fenntartása volt. A termelés és a belföldi felhasználás szinvonalának és szerkezetének változását ennek a célnak kellett alárendelni.

A népgazdasági terv végrehajtását év közben számos külső és belső tényező nehezitette: a külkereskedelmi árak kedvezőtlenül alakultak, az aszályos időjárás viszonylag jelentős termés-/és igy export-árualap/-kiesést okozott, a

fejlesztési vásárlóerő az év elején meghaladta a számitott mértéket. Emiatt megnőtt a folyamatos gazdaságirányitás jelentősége. Az operativ gazdaságszervező munka a teljesitmények fokozására, a kapacitások jobb kihasználására, az aszálykárok enyhitésére, s mindezek eredményeként a kivitel növelésére, illetve a takarékos importgazdálkodásra irányult. A kormányzati szervek közvetlen intézkedéseket hoztak a beruházási vásárlóerő szükitésére,, a lakossági fogyasztás tervezett keretek között tartására, a szükséges külgazdasági egyensulyjavulás biztositása érdekében. Néhány helyen módosult a pénzügyi szabályozása is.

A népgazdaság 1983. évi fejlődése az alapvető célokat tekintve megfelelt az éves népgazdasági terv és állami költségvetés előirányzataiban megjelenitett gazdaságpolitikai törekvéseknek. A külgazdasági egyensulyi helyzet javult, nemzetközi fizetőképességünket megőriztük. Ez a termelés mérsékelt növekedése, a belföldi felhasználás csökkenése, növekvő kivitel és alig emelkedő behozatal mellett ment végbe.

A lakosság életszinvonalának alakulásával kapcsolatos terv-célok teljesültek. Társadalmi méretekben sikerült az elért életszinvonalat megőrizni, a lakosság fogyasztása, ha csak szerény mértékben is, de bővült.

Mindemellett a gazdaság teljesitményei - jórészt a nehezebb körülmények miatt - több ponton elmaradtak a terv előirány-zataitól. A külkereskedelmi mérleg egyenlege javulásának mértéke a tervezettnél kisebb árualap és a kedvezőtlen kül-piaci körülmények következtében nem érte el az előirányzot-tat; a nemzeti jövedelem és a belföldi felhasználás aránya kedvezőtlenebb a számitottnál.

A gazdasági folyamatok változásai tükröződnek a pénzügyi helyzet alakulásában is.

A népgazdaságban létrehozott összes jövedelem / a nettó nemzeti termelés/ folyó áras értéke az előző két évi 8,8 %-os,illetve 9,2 %-os növekedéshez képest 1983-ban mérsékeltebben, 6,5 %-kal emelkedett, összege 795 milliárd forint. A népgazdasági jövedelem két fő összetevője közül a bruttó munkajövedelem nőtt gyorsabban, mintegy 7 %-kal. A tiszta jövedelem növekedése az előző évi 11,7 %-kal szem-ben 5,9 % lett.Munkajövedelmek összetevői közül a vállalati bérfelhasználás üteme az előző évinél mérsékeltebb volt, de az előirányzatot némileg meghaladta. A háztáji és kisgaz-daságok mezőgazdasági termékértékesitésből származó jövedelem az előző évinél és a tervezettnél is dinamikusabban emelke-dett. A munkajövedelmek az előző évinél és a tervezettnél is nagyobb növekedéséhez az uj tipusu vállalkozási formák-ban végzett tevékenységek bővülése is hozzájárult.

A folyó áron számitott jövedelemképződésben döntő szerepe a tervezettnek lényegében megfelelő termelői és fogyasztói árváltozásoknak volt. Kedvezőtlenül alakultak számunkra a

külkereskedelmi árak; a cserearányok mindkét viszonylatban romlottak. Az árveszteség a számitottnál nagyobb, bár rubel elszámolásban nem éri el a tervezettet. A termelés mennyiségi növekedéséből számottevő többletjövedelem nem származott; a mezőgazdaságban jelentős volt a terméskiesés, s a többi ágazatban is lassabb volt a termelés bővülése, mint az előző évben. A gazdálkodás hatékonysága sem javult a várt mértékben. A fajlagos anyag és energiafelhasználás csökkent ugyan, de az állóeszközállomány kihasználtsága romlott, a munka termelékenysége a korábbi évekénél lassabban nőtt.

A szocialista szervek beruházásai - folyó áron - 187,6 milliárd forint ráforditást igényeltek. Ez a tervben számitottnál mintegy 15 milliárd forinttal, az előző évinél 1,9 milliárd forinttal több.

Az éves terv mind az állami beruházások, mind a vállalati beruházások körében mérséklést irányzott elő. A beruházások mennyisége - 6 %-os beruházási árszinvonal emelkedést figyelembe véve - a tervezett 1o % helyett csak mintegy 5 %-kal csökkent. A tervezettnél több lett a beruházás mind az állami /a többlet 14 %/, mind a vállalati /9 %/ körben. A megvalósitás alatt álló beruházások száma kismértékben növekedett, döntően a kis volumenü /a 25 millió forintot el nem érő/ beruházások körében.

Noha az 1983. év végén müszakilag folyamatban lévő beruházási állomány még mindig nagy volt, az előző évhez képest kedvezőnek itélhető a befejezetlen beruházások állományának változása. 1983-ban mintegy 7o %-kal nagyobb értékü beruházást helyeztek üzembe, mint amennyit megkezdtek.

1982-höz viszonyitva kedvező elmozdulás tapasztalható a beruházási teljesitések anyagi - müszaki összetételében. Csökkent - bár nem a tervezettnek megfelelő mértékben - az épités /2 %-kal/ és a konvertibilis elszámolásu import-

gép /9 %-kal/ aránya, emelkedett a belföldi gép /6 %-kal/ és a rubelelszámolásu importgép /1 %-kal/, valamint az egyéb kifizetések /17 %-kal/ aránya.

A korábbi évekhez képest visszafogottabb beruházási előirányzat betartása érdekében már az 1983. évi népgazdasági terv számos intézkedést tartalmazott. Az év elején végzett fejlesztési vásárlóerő felmérés alapján azonban nyilvánvalóvá vált, hogy a beruházások tervezett keretek között tartására az év során további lépések szükségesek. Ezért zárolni kellett a hiteltartalék még fel nem használt részét, 2 százalékponttal - visszamenőleges hatállyal - megemelkedett a fejlesztési alapok elvonási /zárolási/ mértéke; mérséklődtek, illetve megszüntek az épitési adó és a beruházási illeték fizetésre vonatkozó kedvezmények; a vállalati fejlesztési alap elvonása /zárolása/ miatt igénybevett tartalékalapokat vissza kellett pótolni; a tartalékalapokat a vállalati tartozások kifizetésére nem lehetett igénybe venni; ott ahol ez lehetséges volt a pénzintézetek meggyorsitották a beruházási hitelek és az állami kölcsönök törlesztését. Ezek az intézkedések az év második felében éreztették hatásukat. A beruházási ráforditások az év utolsó hónapjaiban mérséklődtek.

A népgazdaság készletállománya az év során - a hatósági áremelések hatása nélkül számitva - 23 milliárd forinttal /3,8 %-kal/ növekedett. /Mivel ez az értéknövekmény tartalmazza a nem hatósági áremelkedéseket, a készletek volumennövekedése ennél kisebb./ Kedvező az is, hogy a vásárolt készletek emelkedése jelentősen kevesebb, mig a saját termelésü készletek növekménye alig volt nagyobb az előző évinél. Ennek oka egyrészt az, hogy a beszerzések a korábbinál némileg jobban alkalmazkodtak a termelés üteméhez, másrészt az, hogy az 1982. év végi jelentős előszállitásokból adódó tartalékokat használták fel a vállalatok. A készletek növekedésének mérséklődése ellenére több tekintetben romlott

a készletek összetétele. A meglévő készletállományban számottevő a használati értéket alig képviselő, vagy az adott helyen nem hasznositható felesleg. A készletstruktura szállitási, utánpótlási biztonság-hiányt jelez, aminek a gyakran bizonytalan és nem megfelelő anyagellátás az oka.

A készletnövekedés mérséklődése tehát inkább mennyiségi, mint minőségi eredmény, amiben döntő szerepe volt a gazdasági növekedés alacsony ütemének, és a takarékos importgazdálkodásnak. A mérsékeltebb készletnövekedéshez hozzájárult a szigorubb forgóeszközhitelezési gyakorlat, valamint a nem megfelelő készletgazdálkodást folytató vállalatoknál a végrehajtott forgóalapelvonás is.

A lakosság összes fogyasztása és reáljövedelme - a tervezettől eltérően - kismértékben nőtt. Az egy főre jutó reáljövedelem közel 1 %-kal emelkedett ugy, hogy a nominájövedelmek növekedési üteme meghaladta az előirányzottat.

Összességében a 461 milliárd forint pénzjövedelem, a 32,3 milliárd forint hitelfelvételi többlet és egyéb bevétel révén 493,3 milliárd forint, az előző évinél 42 milliárd forinttal nagyobb pénzösszeg állt a lakosság rendelkezésére, amiből termékek és szolgáltatások vásárlására 428,4 milliárd forintot, lakásberuházásokra 34,8 milliárd forintot forditott. A megtakaritás 3o,1 milliárd forintot tett ki, a lakossági betétek állománya 21,4 milliárd forinttal emelkedett és 1983 december 31-én 197,1 milliárd forint volt.

A betétállomány tervezettnél és az 1982. évinél dinamikusabb növekedésére hatással volt a betéti kamatlábak emelése, uj betéti formák bevezetése /lakástakarékossági betét/ illetve a kötelező jellegü lakásigénylési letétek növekedése, valamint a tervezettnél magasabb bérkiáramlás. A lakossági hitelállomány 1983-ban 2o,9 milliárd forinttal emelkedett és az év végén elérte a 154,3 milliárd forintot. Az

állománynövekedés összege 7,3 milliárd forinttal volt magasabb a bázisidőszakinál és o,8 milliárd forinttal meghaladja a tervezettet.

A hitelfelvételen belül a rövid és középlejáratu hitelek a tervezettnél kevésbé nőttek, mig a hosszulejáratu hitelek esetében növekedés tapasztalható. Ez a növekedés döntően a családiház-épitéshez felvehető hosszulejáratu kölcsönök feltételei kedvezőbbé válásának a következménye.

Az állami költségvetés pénzforgalma az előző évinél lényegesen gyorsabban bővült és - mivel a tervezettől eltérően a fejlesztési alap, illetve a forgóalap elvonásokat költségvetési bevételként számoltuk el - az előirányzott növekedési ütemet is meghaladja. A költségvetés 1983-ban összesen 544,5 milliárd forint bevételre tett szert, s 55o,6 milliárd forint kiadást teljesitett. A bevételek 11,4 %-kal, a kiadások 9,8 %-kal haladták meg az előző évit, a tervezettnél pedig 4%-kal, illetőleg 3,1 %-kal magasabbak. A költségvetés hiánya 6,1 milliárd forint, az előző évinél 6,1 milliárd forinttal, az előirányzottnál pedig 4,1 milliárd forinttal kisebb. Igy az állami költségvetés hiánya a hozzáadott érték o,7 %-át teszi ki, felét az 1982. évinek.

A költségvetés egyensulyi helyzetének jelentős javulásában elsősorban az tükröződik, hogy a költségvetés a külgazdasági egyensuly javitásának követelményeihez igazodva vett részt a jövedelmek elosztásának és végső felhasználásának alakitásában. Az év elején és az év közben hozott intézkedések eredményeként a költségvetés növelte a létrehozott jövedelmekből való részesedését. A bevételi többlet jelentős része a vállalati fejlesztési alapok befizetéséből származik. Ezek a többletek tették lehetővé, hogy - a Hitelfedezeti Alap évközi létrehozása révén - enyhüljön a hitelszfé-

rára eddig ránehezedő nyomás. A Hitelfedezeti Alap feltöltésére 1983-ban 9,7 milliárd forintot forditottunk. A bevételi többletek másik része a költségvetési hiányt mérsékelte.

A vállalatok és a szövetkezetek /a mezőgazdasági szövetkezetekkel együtt/ 1983-ban összesen 447 milliárd forintot fizettek be a költségvetésbe a tervezettnél lo,4 milliárd forinttal többet. /A bevételi többlet zömét a már emlitett fejlesztési alap, illetve forgóalap elvonások teszik ki./ A részükre folyósitott 162,5 milliárd forint támogatás ugyanakkor 3,4 milliárd forinttal magasabb az előirányzottnál, a többletkiadás nagy része a termelési szerkezet kedvező irányu átalakitását ösztönző támogatásnál jelentkezett. A vállalati gazdálkodószervezetek nettó befizetése igy 284,5 milliárd forint, s 2,5 %-kal magasabb az előirányzottnál.

A költségvetésnek a végső felhasználással kapcsolatos kiadásai közül a felhalmozás céljára forditott összeg 57,3 milliárd forint, a tervezettnél 1,7 milliárd forinttal nagyobb. A többletből mintegy 5oo millió forint a mezőgazdasági beruházások automatizmusszerüen igényelhető támogatási többletéből adódik. A tanácsi fejlesztési alapok kiegészitése meghaladja az előirányzatot, mivel a lakásmobilitás elősegitésére nyujtott támogatások igénybevétele a számitottnál nagyobb lett. A társadalmi közkiadások együttes összege 279,6 milliárd forint, 7,1 milliárd forinttal több az előirányzottnál. A többlet csaknem teljes egészében az intézményi körben jelentkezik. A növekmény zömét a saját bevételi többletek és a pénzmaradványok fedezték. Az állami támogatás o,6 milliárd forinttal haladja meg a tervezettet.

A költségvetés a lakosság befizetéseiből 37,6 milliárd forint bevételhez jutott, s ez az egy évvel korábbinál 6 milliárd forinttal, az előirányzottnál 3,7 milliárd forinttal volt több. A lakosság társadalombiztositási és nyugdijjárulék-befizetése meghaladta a 23 milliárd forintot, ami a kis-

üzemek és magánszemélyek társadalombiztositási befizetéseinek növekedése miatt 1,7 milliárd forinttal több a számitottnál. Az adó- és illetékbefizetés összege 14,2 milliárd forint volt, 16 %-kal haladja meg az előirányzottat.

A lakásgazdálkodás szabályainak korszerüsitésével összhangban 1983. január 1-től tovább mérséklődött a lakástulajdon visszterhes szerzéséhez kapcsolódó illetékek mértéke: 12 %-ról 7 %-ra. Ennek ellenére a növekvő ingatlanforgalom és a magasabb árak miatt az illetékbevétel meghaladta az előirányzatot.

Az adóbevételeknek a tervezettet jóval meghaladó növekedésében több tényező együttes hatása tükröződik. A kisüzemi termelés fejlesztésére, valamint a magánkezdeményezés kibontakoztatása érdekében korábban hozott intézkedések folyamatosan jelentkező hatásaként az elmult évben jelentősen bővült a vállalkozók köre és ezzel összefüggésben számottevően nőtt az adóköteles forgalom, illetve jövedelem. A megfelelő viszonyitási alap és tapasztalati tények hiányában reálisan előre nem látható növekedési ütem hatásaként az általános jövedelemadóból és a magánszemélyek forgalmi adójából 4oo millió forint, a társasági adóból loo millió forint bevételi többlet keletkezett. A felvásárlásnál jelentkező problémák miatt az elmult évi, átlagosnál jobb gyümölcstermésből a termelők nagyobb hányadot hasznositottak szeszfőzés utján. A szeszadó cimén befizetett összeg 5oo millió forinttal több az előirányzottnál.

A termelési biztonság erősitése érdekében a háztáji és a kisegitő gazdaságok adóztatási rendszere és - az állampolgárok döntő többségénél - az adó mértéke 1976 óta gyakorlatilag változatlan. Az összes adózók száma a korábbi évhez viszonyitva nem változott, 1983-ban 1.682 ezer fő volt.

Az adózott terület 855 ezer hektár, 1 %-kal kevesebb, mint 1982-ben volt, a kivetett bruttó adó meghaladta a 800 millió forintot.

A költségvetési szervek bevétele 41,7 milliárd forint. A bevételek összege 5,9 milliárd forinttal több a költségvetésben előirányzottnál. A bevételi többlet főként az intézmények által nyujtott szolgáltatások nagyobb igénybevételéből és abból származott, hogy a téritési dijak emelkedtek.

Az állami költségvetésnek a nemzetközi kapcsolatokból és egyéb forrásokból 13 milliárd forint bevétele származott, ez - a megállapodásokkal összhangban - az előző évinél 6,8 milliárd forinttal kevesebb. A nemzetközi pénzügyi kötelezettségekkel kapcsolatos és az egyéb kiadások összege 41,6 milliárd forint, ami elsősorban az itt előirányzott - de fel nem használt - költségvetési tartalék hatására jelentősen elmarad a tervezettől.

II. A vállalatok és a szövetkezetek jövedelmének képződése, kapcsolatuk az állami költségvetéssel

Az 1983. évi gazdaságpolitikai célok teljesitése, különösen a külgazdasági egyensuly javitásának követelménye szükségessé tette a vállalatok és a szövetkezetek tevékenységét befolyásoló gazdasági szabályozó rendszer néhány elemének módositását. A módositások célja az volt, hogy erősödjön a szabályozásnak a jövedelemtermelő képesség fokozására ösztönző és kényszeritő ereje, s a jövedelmek képződése és belföldi felhasználása között olyan arány alakuljon ki, amely lehetővé teszi nemzetközi fizetési helyzetünk megszilárditását.

Az élőmunkával való észszerü gazdálkodás ösztönzésére 3 százalékponttal nőtt a társadalombiztositási járulék mértéke. A beruházási vásárlóerő szabályozás követelményeivel összhangban a vállalati fejlesztési alapok egy része /6-9 %-a/ elvonásra illetőleg zárolásra került, szükültek az épitési adó és a beruházási illeték fizetése alóli mentességek, emelkedtek a hitelkamatok.

A gazdálkodás feltételeit általánosan szigoritó intézkedéseken tulmenően olyan szabályozó módositásokra is sor került, amelyek a hatékonyan gazdálkodó, a piaci igényekhez gyorsan alkalmazkodó vállalatok fejlődési lehetőségeit, jövedelmi helyzetét kedvezően befolyásolják. Módosult, s a jövedelmezően exportáló vállalatok számára kedvezőbbé vált az exportösztönzés rendszere.

Az uj bér- és keresetszabályozási rendszer a bérszinvonal növelési lehetőségét a vállalat jövedelmezőségéhez kapcsolta, s megteremtette a létszámmegtakaritásban való érdekeltséget is. Módosult a részesedési alap képzéséhez kapcsolódó progressziv nyereségadó mértéke, megszünt a bérfejlesztés

korábban elkülönült adóztatása, s a vállalatok magasabb vezető állásu dolgozóinak anyagi érdekeltségi rendszerében a kifizethető prémiumok közvetlenebb kapcsolatba kerültek a vállalat jövedelmezőségével.

A rendelkezésre álló erőforrásokkal /álló- és forgóeszközökkel, munkaerővel/ való észszerübb gazdálkodást segitik az alacsony hatékonyságu vállalatok kezelésére kialakitott szabályok, amelyek ösztönzik a vállalatokat jövedelmezőségük javitására, s ha ez nem lehetséges a tevékenységi kör szükitését, a meglévő erőforrások más, jövedelmezőbb területekre való átcsoportositását kényszerithetik ki. Az eszközöknek a hatékonyabb területekre történő áramlásának lehetősége a kötvényforma kiterjesztésével jelentősen bővült.

A müszaki fejlesztési tevékenység eredményességének javitása, s a vállalati önállóság fokozása érdekében szükült a müszaki fejlesztési alap képzésére kötelezett vállalatok köre és csökkent a kötelező képzés mértéke is. A vállalati alapképzés és a központositás különvált; a központi müszaki fejlesztési alapokhoz való hozzájárulás kötelezettsége valamennyi nyereségérdekeltségi rendszerben müködő gazdálkodó szervezetre kiterjed.

A szabályozó rendszerben végrehajtott változások a gazdaságpolitika céljainak megfelelő irányba befolyásolták a vállalatok magatartását, de a szigorubb feltételekhez való alkalmazkodás folyamata a szükségesnél és a lehetségesnél lassubb, s alapvetően ez az oka annak, hogy a vállalati gazdálkodás eredményessége 1983-ban csak szerény mértékben javult.

A vállalatok és a szövetkezetek tevékenységének eredményeként a létrehozott tiszta jövedelem 5,9 %-kal x/ gyarapodott.

---

x/ Előzetes adat

A növekedés üteme alig több, mint fele az előző évinek. A tiszta jövedelmen belül a nyereség sulya lényegében az előző évivel azonos. Bár a teljes egészükben elvont jövedelem elemek sulya nem változott, a nyereségcentralizálás növekedése következtében valamelyest nőtt a tiszta jövedelem állami költségvetésben központositott hányada.

A vállalatok és a szövetkezetek /a mezőgazdasági szövetkezetekkel együtt/ 1983-ban 2o2,4 milliárd forint nyereséget értek el. E nyereségnek és a keletkezett 6,5 milliárd forint veszteségnek az egyenlegeként a gazdálkodók eredménye 195,9 milliárd forint volt. Az előző évihez viszonyitva a nyereség 5,5 %-kal nőtt. A veszteség 2,5-szerese az 1982. évinek.

A mezőgazdasági szövetkezetek nélküli vállalati körben elért 184,7 milliárd forint nyereség 8,3 %-kal több az előző évinél. A veszteség - 5,4 milliárd forint - pedig több mint 2,5 szeresére /3,3 milliárd forinttal/ nőtt. E vállalati kör összes vesztesége 6,5 milliárd forint volt, ebből 1,1 milliárd forintot a trösztök belső elszámolásukban nyereségátcsoportositással kiegyenlitettek, s ezzel mérsékelték a jövedelmezően gazdálkodók fejlődési lehetőségeit.

A nyereség növekedésében az egyes népgazdasági ágak illetőleg ágazatok között számottevő különbségek alakultak ki. A termelőgazatok nyeresége 4,6 %-kal nőtt. Az iparban ennél lényegesen nagyobb / 8,4 % / volt a növekedés. Az átlagosnál nagyobb volt még a nyereség növekedése a bel- és a külkereskedelemben, valamint a vizgazdálkodásban.

Az épitóipar nyeresége igen szerény mértékben - o,7 %-kal- emelkedett. A mezógazdaság, az erdőgazdálkodás, a közlekedés, a posta és távközlés nyeresége pedig nem érte el az 1982. évit.

Az iparban - a bányászat, a könnyüipar és az egyéb ipar kivételével - minden ágazatban nőtt a nyereség, s a növekedés csak az épitóanyagiparban nem haladta meg a lo %-ot. A legnagyobb nyereségnövekedés a villamosenergiaiparban /122 %/ és a kohászatban /19,2 %/ következett be.

A nem termelő ágazatok nyeresége a termelőágazatokénál lényegesen gyorsabban növekedett, elsősorban azért, mert a pénzintézetek nyeresége - a hitelkamatok emelése és egységesitése miatt- csaknem 4o %-kal volt több mint az előző évben.

A termelés bővülésének az előző évekénél kisebb szerepe volt a nyereség alakulásában. A termelés költségei - a termelőágazatok egészében - a termelés értékénél 1 százalékponttal gyorsabban növekedtek. Igy a loo forint termelési érték létrehozására forditott összes költség az előző évihez képest 9o fillérrel növekedett, 89,6o forint volt.

A termelés költségei között az anyag- és energiaköltségek 5,4 %-kal a termelési értéknél lassabban növekedtek, s igy sulyuk a költségek között valamelyest csökkent. Az ipar egészében az anyaghányad az előző évivel azonos; a villamosenergiaiparban, a gépiparban a vegyiparban és a könnyüiparban csökkenés a többi ágazatban növekedés következett be. A legnagyobb mértékü anyaghányad növekedés a kohászatban mutatkozott /2,7 százalékpont/. A többi népgazdasági ágban illetőleg ágazatban az anyaghányad csökkenése volt a jellemző. Kivételt csak az erdőgazdálkodás és a közlekedés jelent, ahol az anyaghányad o,8 illetőleg o,9 százalékponttal növekedett.

A bérköltség sulya - mivel a bérek a termelési értéknél lassabban növekedtek - valamelyest mérséklődött. A társadalombiztositási járulék összege - a bérek és a járulék kulcsának emelése miatt - több mint 14 %-kal növekedett, s nőtt az összes költségen belüli sulya is. A termelési értéknél és a termelési költségnél gyorsabban /lo,4 %-kal/ növekedtek az ugynevezett fel nem osztott költségek.E költségek növekedését azonban döntően a hitelkamatok szintjének a külföldi forrásokért fizetett kamatokhoz való igazitása és a kamatlábak egységesitése okozta. A bankköltségek az előző évihez képest 12,3 milliárd forinttal /34 %-kal/ növekedtek.

A termelőágazatok vállalati nyereségük 61 %-át fizették be az állami költségvetésbe nyereségadó, valamint városi és községi hozzájárulás cimén. Ez az előző évinél o,8 százalékponttal nagyobb költségvetési részesedést jelent. A központositás több tényező együttes hatására növekedett. A vállalatok egy része a teljesitményekkel arányban nem álló mértékben növelte a személyes jövedelmeket, igy nagyobb a progressziv nyereségadó fizetési kötelezettség. /Ez a centralizációt o,4 százalékponttal növelte./ Ugyancsak a centralizációt fokozta az, hogy az előző évihez képest csökkentek a nyereségadó kedvezményként igénybevehető vállalati támogatások. A centralizációt növelte továbbá az is, hogy az általános nyereségadó alapja - főként az adó alapjába beszámitó improduktiv költségek növekedése miatt - a nyereségnél gyorsabban növekedett.

A vállalatok és a szövetkezetek 1983. évi nyereségükből összesen 61,3 milliárd forintnyi érdekeltségi alapot képeztek; ez 1,1 milliárd forinttal több az előző évinél.Az alapok a nyerség növekedésénél lényegesen szerényebb mérték-

ben bővültek, mivel a nyereségcentralizáció növekedett. Az alapok közül - a fejlesztési alap kivételével - mindegyik alap növekedett.

Az 1983. évi nyereségből képzett bruttó részesedési alap 23,9 milliárd forint; ez az előző évi - ezzel azonos tartalmu - alap összegénél mintegy 2 milliárd forinttal nagyobb. A részesedési alapot terhelő progressziv nyereségadó 15,8 milliárd forint; ez 1,2 milliárd forinttal haladja meg az 1982. évi részesedési alapképzés után fizetett progressziv adó és bérfejlesztési befizetés együttes összegét. A részesedési alapot terhelő kötelezettség teljesitése után a vállalatok rendelkezésére álló nettó részesedési alap 8,2 milliárd forint, 8oo millió forinttal több mint az 1982. évi. A nettó részesedési alap bérekhez viszonyitott aránya 4,7 % az előző évi 4,4 %-kal szemben.

Nettó részesedési alap csak az erdőgazdálkodásban és a közlekedésben kisebb az előző évinél. Az alapbérekhez viszonyitott aránya azonban - e két ágazaton kivül - a villamosenergiaiparban, a mezőgazdaságban, valamint a posta- és távközlésben is csökkent, a többi ágazatban növekedett.

Részesedési alapjukból a vállalatok évközi premizálásra és jutalmazásra 2,8 milliárd forintot forditottak. Ez az előző évinél mintegy 3oo millió forinttal több, s a bérekhez viszonyitott aránya az 1982. évi 1,5 %-ról 1,6 %-ra nőtt. Év végi részesedésként a vállalatok 1984.elején átlagosan - az előző évivel azonosan - 6-7 napi munkabérnek megfelelő összeget fizettek ki. Az átlagosnál jóval nagyobb részesedést fizettek ki a külkereskedelemben /16-17 nap/, a vegyiparban /13-14 nap/, a villamosenergiaiparban és az élelmiszeriparban /11-12 nap/. Az átlagosnál sokkal kisebb részesedést fizetett a kohászat, az épitőanyagipar, valamint a posta- és távközlés /2-3 nap/.

A vállalatoknak 1983-ban 9,8 milliárd forintnyi - az előző évinél mintegy 6 %-kal több - jóléti és kulturális alapjuk volt. Az alap forrásai közül az eredmény terhére elszámolt összeg több mint 8 %-kal növekedett, a részesedési alapból átcsoportosított összeg valamivel kisebb volt mint 1982-ben. Az alapot jóléti, szociális, kulturális és sport célokra szinte teljes egészében felhasználták; a záróállomány nem éri el a 3oo millió forintot.

A vállalatok az 1983. évi nyereségükből 45,5 milliárd forintnyi - 1984-ben felhasználható - fejlesztési alapot képeztek. Ez mintegy 2,7 milliárd forinttal kisebb az előző évi nyereségfelosztás során képzett összegnél. A csökkenés részben technikai jellegü: 1983-ban a vállalatok dolgozóik lakásépitési tevékenységének támogatására szolgáló pénzeszközöket nem a fejlesztési alapban, hanem a külön e célra létrehozott lakásépitési alapban helyezték el. A lakásépitési alap összege 1983-ban 1,6 milliárd forint volt. Ezt figyelembe véve a tényleges csökkenés 1,1 milliárd forint, amely annak ellenére következett be, hogy mintegy 8oo millió forinttal nagyobb volt a nyereségből az állami kölcsöntörlesztések fedezetére közvetlenül a fejlesztési alapban helyezhető összeg. Ugyanakkor 3oo millió forinttal kisebb volt az 1982. évinél a vállalati beruházások közvetett támogatására adott - a fejlesztési alapba helyezhető - nyereségadó-kedvezmény.

A fejlesztési alap csökkenése főként azzal függ össze, hogy a beruházási célu vásárlóerő szabályozása során szükült a tartalékalapok igénybevételi lehetősége; 1983-ban a vállalatok a fejlesztési alapjuk terhére más vállalatokkal szemben vállalt kötelezettségeik teljesitésére a tartalékalapot nem vehették igénybe.

Az előző évinél kisebb fejlesztési alapképzéssel is összefüggésben 1984-ben várhatóan növekszik majd a fejlesztési alap-hiányos vállalatok száma és az alaphiány összege is. A felmérések szerint a képződő fejlesztési alap 72 vállalatnál és szövetkezetnél /a mezőgazdasági szövetkezeteket nem számítva/ nem fedezi az év elején már meglévő, 1984-ben esedékessé váló kötelezettségeket. A hiány összege 4,4 milliárd forint, az előző évinél 9 %-kal nagyobb, s több mint 9o %-a az ipari vállalatoknál keletkezett.

A fejlesztési alaphiány okai közül a veszteséges gazdálkodás, illetve a nagymértékű nyereségcsökkenés, a korábban megvalósult, a piaci igények oldaláról esetenként nem megalapozott fejlesztések tervezettnél kisebb hozama miatti hiteltörlesztési problémák, a tartós készletnövekedés miatt szükségessé vált forgóalapfeltöltési kötelezettség illetve a nem megfelelő készletgazdálkodás miatti forgóalapelvonás, valamint a képződő fejlesztési alap egy részének központi elvonása és a tartalékalap felhasználási lehetőségének szükítése emelhető ki.

A kötelező tartalékalapok állománya - a képzést, a visszapótlást és a felhasználást is figyelembe véve - 5,1 milliárd forinttal nőtt. /Az előző évi növekmény 3,6 milliárd forint volt./ A vállalatok nyereségükből 8,5 milliárd forint tartalékalapot képeztek; ez 2 milliárd forinttal kisebb az előző évinél, főként azért mert sok vállalat tartalékalapja már elérte a kötelező szintet, s igy részben vagy egészben mentesült a képzés kötelezettsége alól. A tartalékalapokat - lényegében az előző évivel azonosan - 4,1 milliárd forint visszapótlás növelte. A vállalatok tartalékalapjaikból az előző évinél 3,6 milliárd forinttal kevesebbet - összesen 7,5 milliárd forintot - használtak fel. A felhasználás csökkenése a szigoritó szabályokkal függ össze. A tartalékalapokból 1 milliárd forintot az ugynevezett feloszt-

ható nyereség kiegészitésére, 4,3 milliárd forintot /az előző évinél 3 milliárd forinttal kevesebbet/ a fejlesztési alapjukat terhelő kötelezettségek teljesitésére, több mint 4oo millió forintot pedig a részesedési alapjukat terhelő kötelezettségek fedezetére vettek igénybe.Az értékesitési tevékenységüket dinamikusan növelő vállalatok - a szabályozás adta lehetőséggel élve - csaknem 1 milliárd forintnyi tartalékalapot használtak fel forgóalapjaik növelésére.

A vállalatok 1983-ban a müszaki fejlesztési alapképzés uj rendszere szerint 12,1 milliárd forint az előző évinél 1 %-kal több alapot képeztek. Az év elején meglévő állományt és az alap egyéb forrásait is figyelembe véve a vállalatok 2o,4 milliárd forint müszaki fejlesztési alappal rendelkeztek. Az alapból az év során 12,8 milliárd forintot használtak fel. A felhasználás főbb célok szerinti arányai az előző évihez képest nem változtak; az összes költségnek a 4o %-át gyártmányfejlesztésre 23 %-át gyártásfejlesztésre forditották. A licencvásárlásra forditott összeg - az előző évivel azonosan - az összes felhasználás 8 %-ának felelt meg.

A vállalatok - a csökkentett és egységesitett képzési kulcsokkal számitva - 5,2 milliárd forint összeggel járultak hozzá a központi müszaki fejlesztési célok megvalósitásához. Ezt és az egyéb forrásokat figyelembe véve a központi müszaki fejlesztési alapokban rendelkezésre álló összeg 5,9 milliárd forint volt, amelyből 5,2 milliárd forint felhasználásra is került. A központi felhasználás az előző évi rendkivül magas szinthez képest 3o %-kal csökkent. 1983-ban a felhasználás terv szerint alakult. A felhasználási célok között emelkedett a kutató-fejlesztő intézeteknek adott támogatás, és csökkent a kutatóintézeti és vállalati megbizásra, gépi felhasználásra, külföldi szabadalom és licenc vásárlásra forditott összeg.

A vállalatok és a szövetkezetek döntési körébe tartozó beruházásokra a tervezettnél 9 %-kal többet, 108,5 milliárd forintot fizettek ki 1983-ban, ami lényegében megegyezik az előző évi összeggel. Annak ellenére, hogy már a népgazdasági tervezés időszakában számos fejlesztési forrásszükitő intézkedés történt - igy például a vállalatok rendelkezésre bocsátható külső források mérséklődtek, egyes épitmények amortizációs kulcsa csökkent, a fejlesztési alapok 4-7 %-a elvonásra /zárolásra/ került, szükült az épitési adó alóli mentesitések köre, megszünt a mezőgazdasági gépártámogatás és szigorodott az importgazdálkodás - az év elején nyilvánvalóvá vált, hogy a rendelkezésre álló erőforrások meghaladják a számitottat és igy a beruházási előirányzat sem lesz tartható. Ezért év közben ismét forrásszükitő intézkedések váltak szükségessé amelyek fokozatosan fejtették ki hatásukat. Az év utolsó négy hónapjában a ráforditások már alacsonyabbak voltak az előző évinél, mivel a gazdálkodószervezetek a folyamatban lévő beruházások befejezésére törekedtek, kevés nagy költségelőirányzatu fejlesztést kezdtek meg és inkább a kisebb bővitések, pótlások kerültek előtérbe.

Az 1983. évi tervben számitásba vett beruházási előirányzaton belül maradt a villamosenergiaipar, a könnyüipar, az egyéb ipar és a mezőgazdaság teljesitése, számottevő viszont a kohászat, a gépipar, az épitőanyag-ipar, az élelmiszeripar, a kereskedelem, a vizgazdálkodás és a nem termelő ágazatok tulteljesitése. 1982-höz viszonyitva a beruházási kifizetéseket, a legdinamikusabb növekedés a bányászatban, kohászatban, épitőanyagiparban, kereskedelemben és a nem termelő ágazatokban volt, mig a könnyüipar, az egyéb ipar, és a mezőgazdaság kifizetései jóval az előző évi alatt maradtak.

A gazdálkodószervezetek csökkentették a konvertibilis elszámolásu importgép igényeket, de a berendezések hazai,illetve szocialista relációból való beszerzése is kedvezőtlenül befolyásolta egyes beruházások megvalósitását és költségalakulását a szállitók minőségben és határidőben pontatlan teljesitése miatt. Az üzembehelyezett fejlesztéseknél nem volt ritka a több hónapos, sőt az éven tuli késedelem sem.

A fejlesztések müszaki készültsége helyenként - a korábbi évekhez képest - jelentősen eltér a pénzügyi teljesitéstől, ugyanis a beruházók egy részénél a fejlesztési források nem tették lehetővé a számlák rendezését, ami ezért áthuzódik a következő év elejére.

A gazdálkodószervezetek rendelkezésére - a nyitó állományon felül - 157,5 milliárd forint fejlesztési célu pénzeszköz állt, ami az előző évinél 3 milliárd forinttal, a tervezettnél 1,7 milliárd forinttal volt kevesebb. A fejlesztési célu betétszámlák nyitó állománya 4o milliárd forint volt. A fejlesztési forrásoknak a tervezetthez viszonyitott csökkenése a saját források 2,6 milliárd forintos növekedésének és a külső források 4,3 milliárd forintos csökkentésének egyenlegeként jött létre.

A saját forrásoknak a számitotthoz viszonyitott többlete - a szigoritó intézkedések ellenére - elsősorban a tartalékalapoknak a feltételezettnél nagyobb összegü igénybevételéből adódott. Az amortizációból képzett fejlesztési alap - az állóeszköz üzembe helyezések csökkenése a leirt állomány emelkedése, valamint az épitmények leirási kulcsainak csökkentése miatt - a tervben számitottnál kevesebb lett.

A fejlesztési alapot terhelő hitel- és kölcsöntörlesztések, a forgóalapok feltöltése, az állami beruházásokhoz való hozzájárulások és egyéb kötelezettségek összességükben 5,8 milliárd forinttal az előző évi alatt maradtak, de 2,7 milliárd forinttal meghaladták a tervezettet.

1983-ban a vállalati beruházásokhoz felhasznált külső források összege alatta maradt az előző évinek, és a folyósitási lehetőségeknek is. A konvertálható exportárualapok bővitését és az energia-felhasználás racionalizálását célzó - Világbank-i hitellel megvalósuló - programoknál, valamint a hiteligénybevételek következő évre történő áthuzódása miatt, az idegenforgalmi fejlesztéseknél mutatkozott lemaradás.

Az állami támogatások közel 6o %-a állami kölcsön formában került folyósitásra. A költségvetési juttatás - elsősorban a mezőgazdasági gépek ártámogatásának a megszünése miatt - csökkent. Az állami alapjuttatásként rendelkezésre álló keretet nem használták fel.

A vállalatok és szövetkezetek /a mezőgazdaságiak nélkül/ költségvetési kapcsolataiban és e kapcsolatoknak az előző évhez viszonyitott módosulásaiban visszatükröződnek az év eleji és évközi szigorodó pénzügyi intézkedések hatása és ezekkel összefüggően, e jövedelemfolyamatokban bekövetkezett változások. A költségvetésnek e körből származó nettó - a támogatásokkal csökkentett - bevétele 272,3 milliárd forint volt. Ez az előző évinél 36,8, az előirányzottnál 7,3 milliárd forinttal több.

Társadalombiztositási járulék cimén a vállalatok és a szövetkezetek 51,3 milliárd forintot fizettek be. Ez o,7 milliárd forinttal nagyobb az előirányzottnál, a tervezettnél magasabb bérkiáramlás következtében. Az előző évhez képest bekö-

vetkezett 6,6 milliárd forintos növekményt a társadalombiztositási járulék 1983. januárjától bevezetett 3 százalékpontos emelkedése határozta meg.

Az állami költségvetés 1983-ban a vállalatok és a szövetkezetek értékcsökkenési leirásából 13 milliárd forintot központositott. Az előző évhez viszonyitott 4 %-os, és az előirányzathoz képesti 2,6 %-os lemaradásban a legnagyobb szerepet az játszotta, hogy az állóeszközállomány bővülése elmaradt a korábbi évekétől /csökkentek az üzembehelyezések, emelkedett a leirt évközi állomány/, valamint az, hogy csökkentek egyes épitmények leirási kulcsai.

A termelési adó bevétele összesen 21.8 milliárd forintot tett ki, ez lényegében azonos a tervezettel. A termelési adón belül az egyes jogcimeknél azonban eltérések mutatkoztak a tervezettől. Az előző évinél és a tervezettnél is nagyobb összegü a tehergépkocsi és autóbuszjárulék, valamint az épitési adó. Az egyéb jogcimeken fizetett termelési adó a tervezettnek megfelelően alakult.

A termelési árkiegészitések és dotációk együttes összege 19,3 milliárd forint, az előző évinél 4oo millió forinttal nagyobb. A termelési támogatások több mint felét továbbra is közvetlenül vagy közvetve /főként a kereskedelmen keresztül/ a mezőgazdaság kapta, ami részben az itt felhasznált ipari eredetü termékek - mütrágyák, növényvédőszerek, kisgépek - árszinvonalának tartását kisebbik része a felvásárlási árak védelmét szolgálta. Ebben a körben az előirányzotthoz képest 3oo millió forint a megtakaritás. A fogyasztói árszinvonal védelme érdekében a tervezettnél több lett az épitőanyagok támogatása; a folyósitott támogatás összege 2,9 milliárd forint, 8oo millió forinttal több az előző évinél.

A vállalatoknak adott a termelési szerkezet átalakitását,

a hatékonyság javitását elősegitő termeléskorszerüsitési támogatás összege 37,5 milliárd forint volt. Az előirányzathoz képest bekövetkezett 17 %-os bővülést a forgalom növekedése mellett az értékesitési szerkezetben bekövetkezett változások határozták meg.

A hazai termelésü és az importból származó energiahordozók fontosabb alapanyagok és félkész termékek egységes árképzésének eszközéül szolgáló különbözeti termelői forgalmiadóbevétel 94,9 milliárd forint volt. Ez az összeg az előző évinél o,8 milliárd forinttal, az előirányzatnál 1,6 milliárd forinttal kisebb.

A vállalatok és szövetkezetek /mezőgazdasági szövetkezetek nélkül/ a konvertibilis elszámolásu exportforgalmuk után különbözeti termelői forgalmiadó-visszatéritésben részesültek. A 11,9 milliárd forintos visszatérités az előző évinél 2,2 milliárd forinttal, az előirányzatnál 1,7 milliárd forinttal kisebb. A csökkenést a visszatérités mértékének az árfolyamváltozással összhangban álló általános mérséklése okozta.

A vám és importforgalmiadó befizetések együttes összege 23,9 milliárd forint, amely az előirányzatnál 1,8 milliárd forinttal és az előző évi ténynél 1,3 milliárd forinttal magasabb. Az előirányzathoz képest bekövetkezett növekedést az import szerkezetében bekövetkezett változások határozták meg.

Az import ártámogatások összege közel 6oo millió forint, ami az előző évinél és a tervezettnél is kevesebb. Az előirányzathoz képesti támogatás csökkenés az importmegtakaritás következménye.

A fogyasztás alakulására ható fogyasztói forgalmi adó és fogyasztói árkiegészités egyenlegeként a költségvetés az

előirányzathoz képest 2,o milliárd forint bevételi többlethez jutott. A költségvetésbe befizetett fogyasztói forgalmi adó 82,7 milliárd forint, az előirányzatnál o,6 milliárd forinttal kevesebb. Az előirányzatnál kisebb adóösszeg kialakulását az élvezeti cikk és az ékszer termékcsoport, valamint a távolsági autóbuszközlekedés forgalmi volumenének csökkenése és a fogyasztás strukturájának változása határozta meg. A fogyasztói forgalmi adó az 1982. évi szinthez képest lo,9 milliárd forinttal növekedett az 1982 évközi és 1983. szemptemberi központi árintézkedések /sütő-tésztaipari termékek, déligyümölcsök, étolaj, élvezeti cikkek, margarin/ és az 1983. január 1-i élelmiszer felvásárlási-árrendezési intézkedések hatásaként.

Az 1983. évi fogyasztói árkiegészités 3,8 %-kal 2,6 milliárd forinttal maradt el az előirányzattól és igy 66,6 milliárd forint került folyósitásra. Ez az előző évinél 2,4 milliárd forinttal magasabb.

Az előirányzathoz képest bekövetkezett fogyasztói árkiegészités csökkenés elsősorban a támogatott termékek forgalmának mérséklődésére vezethető vissza.E körön belül kiemelendő a tüzelőanyagok - elsősorban a háztartási tüzelőolaj - jelentős fogyasztás visszaesése, és a távhőszolgáltatás mérsékeltebb bővülése. Az aszályos évvel összefüggően az előirányzatnál nagyobb mértékü támogatás folyósitásra került sor az ivóviz és csatornaszolgáltatásnál.

A fogyasztói árkiegészitésen belül az élelmiszerek és a gyógyszerek támogatásának részesedése emelkedett; az élelmiszereknél 24 %-ról 27 %-ra, mig a gyógyszereknél 11 %-ról 13 %-ra. Ugyanakkor a személyszállitás aránya 24 %-ról 2o%-ra csökkent, hasonló tendencia következett be a tüzelőanyagoknál, ahol 2o %-ról 19 %-ra mérséklődött az arány.

A mezőgazdasági termékek bruttó termelése 1983-ban változatlan - 1981. évi - árakon számitva 3,2 %-kal volt kevesebb, mint 1982-ben. Ezen belül az állattenyésztés bruttó termelése 3 %-kal meghaladta az előző évit, a növénytermelés viszont az aszály miatt 9,3 %-kal csökkent 1982-höz képest. A mezőgazdaságban az érdekeltség alapjául szolgáló nyereség 1983-ban 22,9 milliárd forintot tett ki, 6 %-kal maradt el a tervtől és 14 %-kal az 1982. évitől.

A mezőgazdasági szövetkezetek rendhagyó évet zártak 1983-ban. A termelést jelentős mértékben nehezitette, hogy az éves csapadék 12o-2oo mm-el maradt el az átlagostól. A szövetkezetek üzemi termelési értéke folyó áron 5,1 %-kal növekedett és 221 milliárd forintot tett ki 1983-ban.Az alaptevékenység részaránya /64,2 %/ némileg csökkent az előző évihez képest, az ebből származó termelési érték azonban 2,7 %-kal növekedett. Az alaptevékenységen belül az állattenyésztés bővült, a növénytermelés viszont csökkent.

A termelés költségei 8 %-kal haladták meg az előző évit. Az üzemekben az érdekeltség alapjául szolgáló nyereség 17,9 milliárd forint volt, 3,5 milliárddal /16,6 %-kal/ kevesebb, mint 1982-ben. A termelőszövetkezetek közül 217 gazdaság zárta pénzügyi hiánnyal az elmult évet, amelyből a veszteség 1,2 milliárd, az alaphiány o,9 milliárd forintot tett ki. Ez döntően a mult évi kedvezőtlen időjárás következménye, ugyanis az emlitett pénzügyi hiány kétharmada az aszály által legnagyobb mértékben sujtott alföldi megyékben keletkezett. A nyereségcsökkenésnél kisebb mértékü /6,1 %/ volt a részesedési alapképzés csökkenése. A fejlesztési alap 2o,6 %-kal /1,7 milliárd forinttal/ csökkent. A tartalék és biztonsági alap felhasználás ugyanakkor lényegesen meghaladta az előző évit.

A keresetek a tervezettel közel azonosan alakultak, összegük 36,2 milliárd forintot tett ki 1983-ban. A keresetek

szinvonalának emelkedése /3,6 %-os növekedés/ - a részesedési alapképzés csökkenése miatt - elmaradt a bérköltségek növekedésétől. A keresetek tervszerü alakulását jelentősen befolyásolta, hogy az aszály miatt az üzemek egy részében bérmegtakaritás keletkezett, a nem mezőgazdasági tevékenység nem nőtt a tervezett mértékben és a nyereségcsökkenés miatt mérséklődött a részesedési alapképzés és felhasználás.

A szövetkezeti nagyüzemek 1983-ban a tervezettnek megfelelő összeget forditottak beruházásra. A beruházások pénzforrásai közül az előző évihez képest a saját erő aránya növekedett, a támogatásé és a hitelé viszont csökkent.

A termelőszövetkezetek különféle adók, városi és községi hozzájárulás, valamint társadalombiztositási járulék cimén 23,3 milliárd forintot fizettek a költségvetésbe, amely 16 %-kal haladta meg az előző évit. A befizetési többletet döntően a társadalombiztositási járulék és a termelési adó növekedése tette ki. Az 1983.évi gazdálkodással összefüggő jövedelemadó befizetési kötelezettség, az alacsonyabb nyereség miatt jelentősen csökkent az előző évihez képest.

A mezőgazdasági szövetkezetek közvetlen fejlesztési és üzemviteli költségvetési támogatásai 15,8 milliárd forintot tettek ki 1983-ban, kismértékben többet, mint 1982-ben.

III. Az állami költségvetés felhalmozási kiadásai

Az állami költségvetés felhalmozási kiadásai - az állami beruházások pénzellátása, a vállalati és a szövetkezeti beruházások, a tanácsi fejlesztési alapok és a magánlakásépítés támogatása, a beruházásokhoz kapcsolódó forgóalap-juttatások és a gazdálkodószervezetek fejlesztési alapjainak a kiegészítése - 57,3 milliárd forintot tettek ki. Az előző évinél valamelyest nagyobb előirányzat 3 %-kal - 1,7 milliárd forinttal - tulteljesült.

A szocialista szektor beruházásainak pénzellátásában tovább mérséklődött a költségvetési források aránya; 2o,1 %-os részesedésük közel 1 százalékpontos csökkenést jelent az egy évvel korábbihoz képest, ugyanakkor /1,1 százalékponttal/ emelkedett az állami kölcsönből finanszirozott beruházások aránya.

A tanácsi fejlesztési alapok támogatása /15,8 milliárd forint/ az előző évhez képest csökkent ugyan, de az előirányzatnál 4oo millió forinttal több lett. Az előirányzat tullépése a tervezettnél élénkebb lakásmobilitás miatt szükségessé váló támogatások következménye.

Az állami költségvetésből a mezőgazdasági szövetkezeteknek adott beruházási célu támogatás 3,3 milliárd forint. Ez a mezőgazdasági gépbeszerzés támogatásának megszünése következtében az előző évinél 5oo millió forinttal kevesebb, viszont az előirányzatnál 5oo millió forinttal több. A számitottnál nagyobb pénzügyi teljesités azzal függ össze, hogy ebben az évben fejeződött be több olyan beruházás, amelynél a támogatás folyósitása még a korábbi szabályozás szerint utólag történt.

Az állami beruházások teljesitése 79,1 milliárd forint, az egy évvel azelőttinél 3 %-kal, a tervezettnél 14 %-kal nagyobb volt.

Az állami nagyberuházások ráforditása 1983-ban 22,4 milliárd forint volt, a tervben számitottnál 3,9 milliárd forinttal több.

A tervhez képesti többlet döntő része a Paksi Atomerőmünél következett be, amelynek 1983. évi kifizetése 3,5 milliárd forinttal lépte tul az előirányzatot a szocialista gépszállitások és a megnövekedett kamatterhek miatt. A tervezettnél nagyobb összegü kifizetéshez hozzájárult továbbá a Ferihegyi repülőtér második szakaszának beinditásával összefüggő 4oo millió forintos, a Székesfehérvári Könnyüfémmü 1983-ra áthuzódott - és a tervezettet meghaladó mértékü - feladatainak 3oo millió forintos, az Árpád- hid szélesitésének felgyorsult kivitelezésével kapcsolatos 2oo millió forintos és a Szolnoki Papirgyár fejlesztésének korábbi lemaradása felszámolásából eredő loo millió forintos többlete. A terven felüli többleteket csak részben ellensulyozta az, hogy néhány beruházásnál a számitottnál kevesebb lett az 1983. évi ráforditás. Igy például: mintegy 3oo millió forint a Dunai Vasmü és a Lenin Kohászati Müvek befejezett acélmüveinek 1983. évet érintő megtakaritása. 2oo millió forintos elmaradás történt a Dunai Vasmü kokszoló müvénél a vállalkozói készség hiánya, valamint a beruházás nem megfelelő előkészitése,illetve szervezése miatt.

Az 1983. évi népgazdasági terv öt nagyberuházás befejezését irta elő. Közülük a Ferihegyi repülőtér és a repülésirányitás fejlesztése tovább folytatódik. E beruházás keretében 1983. szeptemberében átadták az uj fel- és leszállópályát, valamint a repülésirányitással és a repülésbiztonsággal összefüggő, kapcsolódó létesitményeket. Év közben határozat született a beruházás folytatásáról /I/B szakasz/,

aminek során osztrák hitellel, osztrák cégek kivitelezésében uj forgalmi épület, fedélzeti kiszolgáló konyha, hazai kivitelezésben pedig járulékos létesitmények valósulnak meg. A befejezett beruházások közül a Dunai Vasmü konverteres acélmüve 160 millió forint megtakaritással december végére készült el. A beruházási javaslatban tervezett 900 kt helyett 604 kt acélt gyártottak 1983-ban, elsősorban nyersvashiány és az alacsony konvertibilis elszámolásu exportárak miatt. A Lenin Kohászati Müvek kombinált acélmüve fejlesztés 151 millió forintos megtakaritással fejeződött be. Az acélmü termelése a tervezettnél jóval kevesebb volt, ugyanis a hulladék és nyersvas közötti árdifferencia, valamint az energiaárak arra késztették a vállalatot, hogy a kisebb arányu nyersvasat igénylő SM-acélmüvet üzemeltesse tovább. A Székesfehérvári Könnyüfémmü félgyártmány fejlesztése - egy éves késéssel - 1983 végére megvalósult. Bár a termelés elmaradt a beruházási programban tervezettől, a kivitel - részben az emelkedő áraknak, részben az igényekhez igazodó termékszerkezet váltás miatt - kedvezőbben alakult. A szovjet-magyar földgázvezeték III.szakasza a terveknek megfelelően valósult meg. A vezetéken 1983-ban a számitottnál 22 %-kal több földgáz érkezett az országba.

E beruházásokra a költségvetési kiadás 4,6 milliárd forint volt, ami lényegében mind az előző évivel, mind az előirányzattal megegyezett. A nagyberuházások finanszirozásában a költségvetési források aránya az előző évhez viszonyitva kismértékben csökkent.

A célcsoportos beruházásokra kifizetett összeg - a tervezettnek megfelelően - 27,8 milliárd forint.

A költségvetési források aránya ebben a kategóriában 2,5 százalékponttal /54 %/, a kifizetés pedig / 15 milliárd forint/ 2,2 milliárd forinttal csökkent az előző évhez viszonyitva.

A népgazdasági tervben megfogalmazott törekvésekkel összhangban a mult évinél nagyobb eredmények születtek az energiaprogram megvalósitásának gyorsitása érdekében a szénhidrogének kutatásának, tárolásának és elosztásának a fejlesztésében. E körben a beruházási teljesités 3,7 milliárd forint, lo %-kal több, mint 1982-ben volt.
Az országos távbeszélő hálózat fejlesztésére, valamint a kórházak, klinikák fejlesztésére és rekonstrukciójára az előző évinél nagyobb pénzügyi lehetőséget irányzott elő a terv. Ezeknek az igen elmaradott infrastrukturális területeknek a halaszthatatlan bővitése érdekében 1983-ban a távbeszélő hálózatra 2 milliárd forintot, a kórház-bővitésre 2,7 milliárd forintot, az előző évinél 47, illetve 37 %-kal többet költöttek. A távbeszélő szolgálat számitottnál is gyorsabb fejlesztéséhez az anyagi lehetőséget részben a távbeszélő tarifa 1982-ben végrehajtott emeléséből származó, a tervezettnél nagyobb saját forrás bevonása teremtette meg. Az ország egész területére kiterjedő hálózatépitési rekonstrukciós munkák mindamellett a tervezettnél lassabban haladtak, de a tervben előirt alapvető kapacitások létrejöttek. 1983-ban 21.ooo távbeszélő állomást kapcsoltak be, amelyből 16 ezer lakossági állomás.

A regionális vizi-közmürendszerek kiépitésére a tervezettnél nagyobb összeget forditottak. Több területen, de elsősorban egyes nagyvárosok vizellátását javitó berendezések finanszirozásához, előrehozták az 1984.évi előirányzataik egy részét is.

A tervben számitott kisebb mérsékléssel szemben a mult évinél 6 %-kal többet forditottak a közforgalmu vasuthálózat fejlesztésére. A többlet pénzügyi fedezetét az energiaracionalizálást eredményező vonalvillamositáshoz adott hitel, és a terven felüli saját forrás bevonása teremtette meg.
A gabonatároló-hálózat fejlesztésének ráforditása 9oo mil-

lió forint, mintegy 5o %-kal több a tervezettnél. A pályázati rendszer bevezetését követően jóváhagyott tárolóépitésekhez ugyanis a gabonaforgalmi vállalatok, az MGTSz-ek és az állami gazdaságok a számitottnál nagyobb összegü saját forrásokkal járultak hozzá. A mezőgazdasági bekötőut épités jelentős tulteljesitésére az érdekelt mezőgazdasági üzemek saját forrásainak számitottnál nagyobb összege adott lehetőséget.

A többi célcsoportban a teljesités megfelel a tervben feltételezett csökkenésnek, de a mértéke egyes célcsoportokban kisebb.

Az egyéb állami beruházásokra 28,9 milliárd forintot forditottak. A minisztériumi állami beruházások finanszirozásában is nőtt a saját források szerepe. Az előirányzottat meghaladó kifizetésekre /8,5 milliárd forint beruházási teljesités és 1 milliárd forint előirányzat-átadás/ a költségvetési maradványok csökkentése mellett a saját források nyujtottak fedezetet.

Az 1983. évi előirányzaton belül maradt, de 21 %-kal meghaladta az előző évit az oktatás és a kulturális szolgáltatás beruházásainak teljesitése /Operaház rekonstrukció, Budapesti Müszaki Egyetem dunaparti oktatási épület/. A Magyar Televizió 1983.évi teljesitése 87 %-kal haladta meg az előző évit. A tulteljesitést az 1982. évi nagy maradvány okozta, amit a késedelmesen, 1983-ban beérkezett gépek finanszirozására forditottak. A mezőgazdaság és erdőgazdálkodás előző évinél 41 %-kal nagyobb teljesitését a beruházók saját forrásai finanszirozták /MÉM Repülőgépes Szolgálat, Növényvédelmi és Agrokémiai Központ/. 1983-ban a tanácsok egyéb állami beruházásokra 2o,4 milliárd forintot fizettek ki, ami az egy évvel korábbi összeget 2o %-kal - 3,4 milliárd forinttal - haladta meg, az előirányzattól pedig 1,5 %-kal elmaradt.

Az egyes területeken mutatkozó elmaradások főbb okai: a szanálások elhuzódása, késedelmes tervszolgáltatás, késői kezdés, kivitelezői kapacitáshiány, valamint gép- és anyagellátási gondok. Ezen tul mérséklően hatott a beruházási lehetőség központi korlátozása is. Az időnként előforduló fedezethiányt egyes megyékben társadalmi munka igénybevételével, máshol kötvénykibocsátással próbálták meg áthidalni.

A költségvetés a forgóeszközök pénzellátásában 3,3 milliárd forinttal, az egy évvel korábbinál 8oo millió forinttal, az előirányzottnál pedig 3oo millió forinttal nagyobb összeggel vett részt. Az előirányzat tullépése egyrészt az állami beruházásokhoz kapcsolódó forgóalapkiegészités 16o millió forintos, másrészt pedig a fejlesztési alapok kiegészitésének többletteljesitéséből adódik. Vállalati körben a fejlesztési alapkiegészités - főként egyes nagyvállalatok pénzügyi helyzetének központi rendezése miatt - a tervezettnél 5oo millió forinttal több. A mezőgazdasági szövetkezeteknél - az automatikus támogatások tervezési nehézségeiből adódóan - 36o millió forinttal kevesebb fejlesztési alapkiegészités vált szükségessé.

IV. A társadalmi fogyasztás kiadásai, bevételei, támogatásai

Az állami költségvetés az intézményi és társadalombiztositási feladatokra 1983. évben együttesen 279,6 milliárd forintot forditott, s ez összkiadásainak mintegy felét teszi ki. A kiadásokból 128,4 milliárd forintot az e területen képződő bevételek finanszíroztak, az állami támogatás, illetve a tanácsi intézményi kiadásokhoz nyujtott állami hozzájárulás együttes összege 121 milliárd forint volt.

A társadalmi közös fogyasztás kiadásainak

- 39 %-a a pénzbeli juttatás, melynek növekménye az 1982. évihez képest 1o,2 milliárd forint /1o,2 %/. Leggyorsabban a nyugdij és a szociális segély kifizetések emelkedtek, ebben az évközi szociálpolitikai intézkedéseknek is részük volt;

- 26 %-a egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális és kommunális szolgáltatásként adott természetbeni juttatás. Ennek növekménye egy év alatt 4,7 milliárd forint /6,9 %/. közülük legjobban az oktatási és kulturális intézményi kiadások nőttek, mérsékeltebb az egészségügyi és a kulturális intézmények kiadásainak növekedése;

- 35 %-a a hagyományosan közösségi feladatok ellátását szolgálta. Itt a növekmény 3 milliárd forint /3,2 %/. Ebben különösen kiemelkedik az adatfeldolgozási, valamint a testületi szervek kiadásainak növekménye.

A társadalmi fogyasztás kiadásai a költségvetéstől 66o millió forinttal kevesebb támogatást igényeltek. Az igény döntően a társadalombiztositás területén mérséklődött, mig a tanácsok állami hozzájárulása az illeték bevételek kiesése miatt csaknem 65o millió forinttal nőtt.

A kiadások 6,5 milliárd forinttal /2,4 %-kal/ nagyobbak a parlamenti előirányzatnál, erre döntően az intézményi és társadalombiztositási többlet bevételek nyujtottak fedezetet. A kiadásokban az állami támogatás részaránya a tervezetthez képest 1,4 százalékponttal, az 1982. évihez viszonyitva pedig 2,4 százalékponttal kisebb. A várható teljesitéshez képest kedvezőbben alakultak a bevételek, de kisebb mértékban a kiadások is emelkettek.

A támogatások, illetve támogatási arányok mérséklődésében az állami kötelezettségvállalás szükitésére irányuló törekvéseken túl az intézményi gazdálkodás 1983. évtől teljeskörüen érvényesülő uj rendje, az érdekeltségi elemek erősitése is nagy szerepet játszott. A bevételek növelésére irányuló ösztönzési rendszer előnyeinek kihasználásával az intézmények az ellátási szinvonal tartására irányuló törekvéseket segitették elő.

A támogatási arány mérséklésére irányuló intézkedések egy része már az előirányzatok kialakitásakor, másik része az évközi intézkedések során realizálódott. A korábbi években hozott és tartósan jelentkező intézkedések hatása már eléri az 5 milliárd forintot. Az egyszeri intézkedéseké pedig 1983-ban mintegy 1,5 milliárd forint volt.

A kiadások teljesitésével nem érvényesült kellően a társadalompolitikai szempontból legalapvetőbb ellátási rendszerek kiemelt kezelése, az állami támogatások növekménye azonban a kiemelt feladatoknál nagyobb arányu. A kiemelten kezelt feladatok kiadása 6,5 %-kal haladta meg az 1982. évit, mig az intézményi kiadások összességében 8 %-kal nőttek. Megkülönböztetett fejlesztési lehetőségekhez jutott a társadalom széles rétegeit érintő szociális ellátás, valamint az alsófoku oktatás, de az egészségügyi ellátásban a növekmények nem érik el az átlagos szintet. A taka-

rékossági intézkedések is kevésbé érintették ezeket a területeket. Az árváltozások hatásának teljes ellentételezésére azonban ezeken a területeken sem volt lehetőség. Elmaradások vannak a társadalmi-gazdasági programokban meghatározott feladatok időarányos teljesitésében, bár mind a központi intézmények, mind a tanácsok bevételeik jelentős részét mozgósitották és csoportositották át az alapellátás céljaira, s a feladatellátás hatékonyságának javitását számos szervezési intézkedés is segitette.

A helyi kommunális ellátás és a felujitási tevékenység kiemelt kezelésére 1983-ban sem volt lehetőség.

Az alapellátási körön kivüli tevékenységeknél és intézményeknél a feladatellátás feltételeit belső szervezési intézkedésekkel, a szervezeti rendszer korszerüsitésével és a vállalkozási jellegü bevételek növelésével igyekeztek előteremteni.

A tervben megfogalmazott célok megalapozását cselekvési programok is segitették. Ezek megvalósitásának legfőbb eredménye az, hogy a halasztott feladatok terhére olyan uj feladatok finanszirozására szabaditottak fel eszközöket, amelyek egyébként nem valósulhattak volna meg, vagy ujabb támogatási igényt jelentettek volna, másrészt a nem ellentételezett többletráforditásokat ebből finanszirozták.

Az intézmények részéről is tapasztalható kezdeményezés a szervezeti rendszer korszerüsitésére, az érdekeltségi rendszerek bővitésére. A hagyományos takarékossági lehetőségek szükülése, illetve kimerülése mellett a bevételek növelésére irányuló célkitüzések erősödnek /épülethasznositás, bérmunkavállalás stb./.

A mult évben is folytatódott az állam által finanszirozott feladatok körének felülvizsgálata. A törekvések egyrészt az állami kötelezettségvállalás szükitése, másrészt a szervezeti, érdekeltségi formák bővitése felé irányultak. Ennek keretében a mezőgazdasági kutatóintézetek egy része a vállalati gazdálkodás körébe került.

1/ A költségvetési szervek kiadásainak és támogatásainak alakulása

A központi és tanácsi költségvetési szervek, valamint a fegyveres testületek kiadása 1983-ban 172,4 milliárd forint volt. Az előirányzatnál 6,8 milliárd forinttal /4,1 %-kal/, az 1982. évi teljesitésnél - összehasonlitható szerkezetben - 12,8 milliárd forinttal /8,o %-kal/ nagyobb kiadás teljesült.

A költségvetési támogatás és a tanácsoknak nyujtott állami hozzájárulás együttes összege 99,9 milliárd forint volt, az előirányzottnál 68o millió forinttal /o,7 %-kal/ több, az 1982. évi kiutaláshoz képest összehasonlitható szerkezetben a költségvetés 4,5 milliárd forinttal 4,7 %-kal több költségvetési juttatást adott az intézmények müködtetéséhez. A kiutalás valójában 2,2 milliárd forinttal kevesebb volt, mivel a tanácsok 1982. évi szabályozó bevételi többletét ebből zárolták.

A központi költségvetési szervek az előirányzathoz képest 3oo millió forint /o,5 %-os/ kiadásnövekményt értek el. Ez a költségvetési befizetési kötelezettségek növekedésével függött össze.

A központi költségvetési szervek 1983-ban 2,4 milliárd forintnyi befizetést teljesitettek a költségvetésbe, támogatá-

suk csaknem 250 millió forinttal kevesebb az előirányzottnál. A bevételekét meghaladó többlet kiadás a maradványok, illetőleg az érdekeltségi alapok állományát csökkentette. A támogatásokat is érintő bevételi többlet, illetve kiadási megtakaritás /elmaradt feladatokból adódóan/ csaknem 4,3 milliárd forint, amely az 1984. évi költségvetési befizetéseket növeli.

A tanácsi intézmények kiadása 78,3 milliárd forint volt, az előirányzatnál 5,1 milliárd forinttal /6,9 %-kal/ nagyobb összeg. Ehhez a költségvetésben előirányzott tartalékból /ár- és egyéb központositott előirányzatok, valamint a nem cimzett költségvetési tartalékból/ együttesen 2,5 milliárd forint állami hozzájárulást kaptak. A kiadási többlet másik felére a vállalkozás jellegü bevételi többletek, a pénzmaradványfelhasználás, valamint a fejlesztési alapból, vagy más szervektől átvett pénzeszközök nyujtottak fedezetet.

A központi és a tanácsi szervek feladataik ellátásához átlagosan 764 ezer dolgozót foglalkoztattak. A foglalkoztatottak száma egy év alatt 25 ezer fővel /3,5 %-kal/ nőtt. A kifizetett bér 4o,5 milliárd forint /9,4 %-kal/, egy főre vetitve 5,7 %-kal haladta meg az 1982. évit.

A költségvetési szervek kezelésében csaknem 327 milliárd forint értékü állóeszköz volt az 1983. év végén. Az állomány egy év alatt 19,3 milliárd forinttal /6,3 %-kal/ nőtt. Legnagyobb a növekmény /7,9 %-os/ a gépek és berendezések állományánál. Az épületek állománya 6 %-kal, a járműveké 3 %-kal gyarapodott.

Az állóeszköz fenntartásra összességében 22,8 milliárd forintot forditottak. Az állóeszközfenntartási kiadások lényegében

véve az 1982. évinek megfelelően alakultak. A loo forint eszközértékre számitott fenntartási kiadás 8,73 forintról 7 forintra csökkent, amiben szerepe van annak is, hogy a költségvetés uj szerkezeti rendje szerint jobban elkülönitettek a fenntartási ráforditások mint korábban voltak.

A központi és a tanácsi költségvetési szervek anyagi fogyasztása egy év alatt 5,8 %-kal nőtt. A termelői és a fogyasztói árváltozások hatását is számitásba véve az anyagi fogyasztás csökkent, annál is inkább, mert a növekményt az uj intézmények fogyasztása és a készletállomány változása is befolyásolja. Az anyag jellegü készletek állománya 47,5 milliárd forint volt, az 1982. évinél 1,6 milliárd forinttal /3,4 %-kal/ több.

x x
x

Az egészségügyi és szociális szervek kiadása 1983-ban 26,9 milliárd forint volt, amely 3,5 milliárd forinttal /11,6 %-kal/ kevesebb mint az előirányzat és 1,8 millió forinttal /7,4 %-kal/ haladta meg az 1982. évi teljesitést.

A hálózatfejlesztés - a szociális otthoni és az egészségügyi gyermekotthoni ellátás kivételével általában a VI. ötéves tervben meghatározottak szerint teljesül, az egyes években azonban jelentősek az eltérések az előirányzottól. A terv 1o51 ágy üzembehelyezésével számolt, amiből 474 valósult meg: 3oo a Veszprém megyei Kórházban, illetve egyéb gyógyintézetekben.

Nem fejeződött be a Dél-pesti Kórház II. üteméből 45o, az Egri Megyei Kórháznál 18o ágy fejlesztése.

Az Egészségügyi Minisztérium kezdeményezte a nyilvántartásban működőként szereplő ágyak számának országos felülvizsgálatát, amelynek eredményeképpen a szünetelő ágyakból 1212 törlésre került. Igy 1983. végén a szervezett gyógyászati ágyak száma 99o73 volt, az ellátottság lo ezer lakosra számitva 92,8. Ebből még mindig 2632 ágyon szünetel a betegellátás.

A VI. ötéves tervben 65oo uj gyógyintézeti ágy fejlesztése várhatóan - az előző tervidőszak áthúzódásaival együtt - megvalósul.

A tervezett /224o/ bölcsődei helyből 1935 valósult meg. 1983. év végén 7o315 volt a bölcsődei helyek száma. A tervezettnél lassubb fejlesztést a bölcsődéskoruak számának csökkenése indokolta, a loo bölcsődéskorura jutó hely az 1982. évi 16,7-ről 17,7-re emelkedett.

Az ujonnan tervezett szociális otthoni helyek száma 759, megvalósult 976. A megszüntetéseket is számbavéve, a helyek száma 742-vel bővült. Az uj helyek mintegy 5o %-a beruházásból, uj egységekben létesült, a többi épületátalakitás, illetve épületátvétel folytán került kialakitásra. A szociális intézményekben levő helyek száma 1983. év végén 35849 volt, az lo ezer 6o év feletti lakosra számitva 187,7 ellátottságot jelent. A VI. ötéves terv időszakában várhatóan a tervezettnél kevesebb szociális otthoni hely megvalósitásával kell számolni.

A tervezett 19o egészségügyi gyermekotthoni hellyel szemben 23o létesült. Az öregek napközi otthonaiban 1355 a helygyarapodás.

Az egy körzeti orvosra jutó lakosok száma 246o-ra csökkent, részben a lakosság számának csökkenése, illetve a körzeti orvo-

sok számának növekedése következtében. Az év folyamán 29 általános és 33 gyermekorvosi körzetet szerveztek. A körzeti orvosi állások számából azonban 2,4 % még mindig betöltetlen.

A Mentőszolgálatnál müködő 1o25 gépkocsi 1983-ban 52 millió km-t tett meg. Az év során három mentőállomás létesült.

Az egészségügyi és szociális ágazat beruházásaira 1983-ban 5,4 milliárd forintot számoltak el, 25o millió forinttal többet az előirányzottnál.

A müködő intézetek gép-müszer fejlesztésére a tervezett 67o millió forintjával szemben 685 millió forintot használtak fel.

A hálózat bővülés mellett az egészségügyi ellátást javitotta a szakmai programok megvalósitása is, amihez 25o millió forint többlet állami támogatás párosult. Ennek keretében tovább bővitették a szivsebészeti ellátást, aminek csak a speciális anyagköltsége 24o millió forint volt. Az év folyamán 1642 szivmütétet végeztek, 11o-zel többet, mint 1982-ben. 1983-ban 12oo endoprotetikai eszköz került beültetésre.

A klinikák keretében müködő müvese állomások mellett a megyei kórházakban - már 13 helyen végeznek dializálást. 1983-ban két uj müvese állomás kezdte meg müködését Szombathelyen és Győrött. Az elmult évben mintegy 5o ezer müvese kezelés történt, 8 ezerrel több, mint 1982-ben. Az elvégzett veseátültetések száma 52, negyedével több, mint 1982-ben.

Az egészségügyi ellátás feltételeit közvetett módon javitották azok az évközi intézkedések is, amelyek az orvosi ügyelet jobb megszervezését, a folyamatos betegellátás megteremtését célozták. Ennek keretében növelték az ügyeleti dijak felső határát és a hétvégi ügyelet ellátását jobban dijazzák.

Kedvezően befolyásolta a gyógyszerellátást a téritési dijak kiegyenlitését szolgáló rendezés. A hazai és a szocialista importból származó gyógyszerek téritési dijának lo forintban való maximálását ellentételezte az alkalmilag fogyasztott gyógyszerek téritési dijának emelése. Ez különösen az idős és a nagyobb mennyiségü gyógyszert fogyasztó lakosság kiadásait mérsékelte.

Szociális gondozásra és pénzbeli segélyezésre 1,4 milliárd forintot forditottak, 4oo millió forinttal többet mint 1982-ban. A kifizetés 18o millió forinttal nagyobb az előirányzottnál is, amiből 125 millió forint a julius 1-jei keretemelés, a szociális helyzettől függő differenciált segélyezést kivánta előmozditani.

Üdültetési feladatra 1983-ban 1,6 millió forintot használtak fel, 61o millió forinttal többet, mint az előirányzat.

Az ágazat nagyjavitási tevékenységére 2,2 milliárd forint a ráforditás. A rendelkezésre álló pénzeszközöket lehetőleg kiemelt feladatok teljesitésére koncentrálták, s a korábbi évekre jellemző elaprózás csökkenőben van. A nagyrekonstrukciók közül kiemelkedő az Országos Traumatológiai Intézet teljes rekonstrukciója, amely kb. 1,5 milliárd forintba fog kerülni és várhatóan 1984. II. negyedévében befejeződik.

Az oktatási, kulturális és sportintézmények, valamint a kutatóintézetek 1983. évi kiadásai 5o milliárd forintot tettek

ki, ez az előirányzathoz képest 7o millió forinttal /o,1 %-kal/ kevesebbaz 1982. évi teljesitéshez képest pedig 2,7 milliárd forinttal /5,8 %-kal/ nagyobb összeg.

Ezen belül az oktatási feladatok ráforditása o,6 %-kal, az egyéb kulturális területeké 2,5 %-kal, a tudományos kutatásé 17,3 %-kal emelkedett az előirányzathoz mérten.

A költségvetési támogatás - bár eltérő mértékben - de szinte minden területen nőtt. A kiemelt feladatokat nem minden területen sikerült az eredeti szándékok szerint megvalósitani. A szakmai programokból, a népesedési helyzet alakulásából adódó kötelezettségek, illetőleg az intézmények müködtetésének sajátosságai elsősorban az oktatásnál indokolták a támogatás bővitését.

Az elmult három évben a kulturális területeken differenciált fejlesztés érvényesült. Ezt szolgálták mindenekelőtt az eltérő bér- és dologi automatizmusok /az áremelkedések különböző szintü kompenzálása/, a tudományos kutatás költségvetési támogatásának egyszeri csökkentése. Az általános iskolai ellátás kiemelt fejlesztését célzó társadalmi-gazdasági program végrehajtása során a növekvő tanulólétszám megfelelő elhelyezése, az iskolák anyagi-személyi feltételeinek javitása, az oktatás tartalmi korszerüsitése, a tanulók szociális ellátásának bővitése állt előtérben. A nem kiemelt területeken is számos olyan kötelezettségnek kellett eleget tenni, mint pl. a felsőoktatásban uj képzési formák, szervezetek kialakitása, oktatási épületek, diákotthonok, menzák létesitése, az uj ösztöndijrendszer bevezetése, amelyek számottevően növelték a támogatásokat. A közmüvelődés és müvészet területén több uj múzeum, könyvtár létesült, a vidéki szinházak száma is gyarapodott. Befejeződött több intézmény rekonstrukciója is. Ezen kivül uj sportlétesitmények átadására is sor került.

Az ellátottság szintentartására - a középfoku oktatásban - nem volt mód, a nagyjavitások tervezett mértékü megvalósitására sem volt lehetőség.

Óvodák fenntartására és üzemeltetésére 1983-ban 5,3 milliárd forintot, az előirányzatnál 19 millió forinttal kevesebbet forditottak. A demográfiai helyzet alakulása következtében az óvodáskoru népesség 87 %-a, az előző évinél 11,2 ezerrel kevesebb, összesen 455 ezer gyermek részesült óvodai ellátásban. Az óvodai helyek száma - figyelembe véve a szükségből üzemeltetett 27oo hely felszámolását is - 4,5 ezerrel bővült, az év végi állományuk megközeliti a 413 ezret, kihasználtságuk 114 %-ról 11o %-ra mérséklődött. Egy óvodai csoportra átlag 28 gyermek jut. Az óvodai ellátás szinvonalára kedvezően hatott, hogy az óvónők száma tovább emelkedett, elérte a 32,7 ezret, a képesités nélkül foglalkoztatottak aránya 5 % alá csökkent.

Az alsófoku oktatás ráforditásai 1983-ban 14,2 milliárd forintot tettek ki. Az 1983/84. tanévben 28 uj általános iskola kezdte meg müködését, a tantermek száma 1261-gyel gyarapodott. Ebből 7oo uj iskola létesitésével, a többi a meglevő iskolák bővitésével, illetőleg más célu épületekben müszaki átalakitásokkal nyert elhelyezést. A váltakozó tanitással használt osztálytermek és a hiány pótlásaként tanitásra igénybevett helyiségek aránya kevesebb volt, mint az 1982/83. tanévben. Az általános iskolai tanulók száma elérte az 127o ezret. Az egy tanulócsoportra jutó tanulók száma /27/, az 1982. évi szinten maradt. Az általános iskolai tanulók 42,7 %-a részesült napközis ellátásban. Az általános iskolai pedagógusok száma meghaladta a 83 ezret, az ellátottság nem javult, az iskolák mintegy 37 %-ában pedagógus hiány van, a képesités nélküliek aránya 4 %.

A közoktatás korszerüsitését célzó szakmai program keretében sulyponti feladatot jelentett az uj nevelési és oktatási tervek, uj tankönyvek készitése, az idegen nyelvek oktatásának bővitése, valamint az alapvető tan- és szemléltetőeszközellátottság javitása.

Kisegitő iskolákban, illetve gyógypedagógiai intézményekben 4o ezren tanultak, intézeti elhelyezésben lo,8 ezren részesültek.

A gyermek- és ifjuságvédelem területén a nevelőotthoni éber éjszakai ügyelet megszervezésére, a nagylétszámu csoportok bontására, az állami gondozottak zsebpénzének emelésére és a hivatásos pártfogói hálózat bővitésére került sor. A nagykoruvá vált állami gondozottak életkezdésének támogatására 11,5 millió forintot forditottak.

A középfoku oktatási intézmények ráforditása 1983-ban 7,4 milliárd forint volt, ebből a szakmunkásképzésre 2,9 millió forintot, középiskolai képzésre 4,5 millió forintot forditottak. Szakmunkásképzésben 175 ezer, középiskolai képzésben 225 ezer tanuló vett részt, az előző évinél 6, illetve 7 ezerrel több. A pedagógusok száma 8oo-zal emelkedett. A tantermek száma is nőtt, de a tanulók számával nem arányosan, igy emelkedett az egy középiskolai osztályteremre jutó tanulók száma. A középfoku diákotthoni ellátásban részesülők aránya is mérséklődött.

A gimnáziumokban és szakközépiskolákban folytatódott az orosz és második idegen nyelv oktatási feltételeinek korszerüsitése, az esti és levelező tagozaton az uj tantervek bevezetése. Kiemelt feladat volt még az iskolai tanmühelyek, gépparkok, valamint a számitógépek üzemeltetési feltételeinek javitása. Megkezdődött az iskolarendszerü technikusképzés bevezetésének előkészitése.

A felsőoktatás ráforditása 1983-ban 4,6 milliárd forint volt. A felsőfoku oktatási intézményekben nappali tagozaton csaknem 63 ezren tanultak, kevesebben mint az elmult tanévben. Csökkent a munka mellett tanulók száma is, a hallgatói létszám loo ezer alá süllyedt. Az I. évfolyamra beiratkozottak - külföldiek, évismétlők és egyéb speciális képzési formára beiratkozottak

nélkül - 16.2oo, 4,2 %-kal több mint az előirányzott, akik nagyobb részt a pedagógusképző intézményekben tanulnak. A hallgatólétszám csökkenése ellenére az oktatók száma több mint 4oo-zal nőtt. Több éve tapasztalható a hallgatói és az oktatói létszám összehangolatlan változása, ami az oktatók kellő mértékü foglalkoztatását is kérdésessé tette.

Rendszeres állami támogatásban a hallgatók több mint 85 %-a részesült. A diákotthonokban a hallgatók 48,4 %-a volt elhelyezve, arányuk kismértékben, a menzát igénybe vevőké viszont számottevőbben, /mintegy 4 százalékponttal/ csökkent.

A felsőoktatási intézmények száma az elmult évihez képest kettővel nőtt. Önálló főiskolává szervezték át az Esztergomi Tanitóképző Főiskola zsámbéki kihelyezett tagozatát, s főiskolai szintre emelték az Állami Balett Intézetet.

Többletkiadást igényeltek az uj oktatási épületek, menzák, könyvtárak, kollégiumok /BME, Szombathelyi Tanárképző Főiskola, MKKE/. Javult az oktatás számitógéppel való ellátottsága is. Folytatódott a nyelvoktatás reformjának végrehajtása, a külgazdasági szakemberképzés, az egyetemi szintü tanárképzés fejlesztése.

Közmüvelődési intézmények ráforditása 1983-ban 6,7 milliárd forint, az előirányzottnál 6o millió forinttal /o,9 %-kal/ több. A ráforditások lehetővé tették az intézmények müködésének szintentartását. A könyvtárak könyvállománya 2 millió kötettel gyarapodott, a beiratkozott olvasók számában azonban változás nem történt. Az elmult évben az ország múzeumait és kiállitótermeit 18,5 millióan látogatták meg. Tovább folytatódott a Budavári Palota helyreállitása, ennek keretében az Országos Széchenyi Könyvtár uj székhelyének épitési munkája.

A müvelődési otthoni gazdálkodásra uj, ösztönző, az intézményi önállóságra, személyi érdekeltségre épitő jogszabály került kiadásra. A közmüvelődés területén is megnőtt a vállalkozási formák alkalmazásának lehetősége.

A müvészeti intézmények müködési és fenntartási kiadásokra 1,5 milliárd forintot forditottak, ez 113 millió forinttal /8,3 %-kal/ haladta meg az előirányzatot.

Az elmult évben a szinházi előadások száma nőtt, s 6oo ezerrel több volt a szinházlátogató is. A szinházak és szinházjellegü intézmények gazdálkodására is uj jogszabály jelent meg. Tovább folytatódott a Magyar Állami Operaház rekonstrukciója, a kisérleti időszak után a zalaegerszegi szinház nagyobb létszámmal folytatta müködését.

Sportfeladatokra, sportlétesitmények üzemeltetésére 1,6. milliárd forintot használtak fel, az előirányzatnál 33o millió forinttal / 26,7 %-kal/ többet. E területen a testnevelés és sporttevékenység, a tömegsport fejlesztését, a versenysportban az olipiai felkészülést, valamint az utánpótlásnevelés korszerüsitését kellett biztositani. A Budapest Sportcsarnokban rangos nemzetközi sportversenyeket bonyolitottak, s az ottani rendezvények a kulturális életben is uj színfoltot jelentettek.

Folytatódott a Népstadion lelátóinak átépitése, a Magyar Testnevelési Főiskola uszoda-edzőcsarnokának a felujitása, befejeződött a Hajós Alfréd Sportuszoda rekonstrukciójának I. üteme.

A tudományos kutatások 1983. évi ráforditása 5,8 milliárd forint volt, 9oo millió forinttal /17,3 %-kal/ több mint az előirányzat. A ráforditások növekedését a tudományos kutatás többcsatornás finanszirozási rendszere tette lehetővé.

A kutatási célu támogatás növekménye főleg az uj létesitmények fenntartását, a kiemelt állami megrendelések finanszirozását szolgálta. A tudományos kutatás pénzellátásában nagyobb arányu a szerződéses munkák pénzeszköze, a központi és a tárca kutatási alapja. A költségvetésen kivüli források a tudományos kutatási pénzfelhasználásból milliárd forintot, az összes ráforditásból %-ot fedeztek. Az állami és vállalati megrendelések vállalásával a tudományos tevékenységben nagyobb teret kaptak az elméleti-gyakorlati hasznositásra alkalmas kutatások, bár a tudományos munkavégzés iránya nem javult az elvárható mértékben. A tudományos kutatás pénzellátásának feltételei a korábbi évekéhez képest nehezülnek, a népgazdaság általános helyzetéből, a tudományos szféra tartósan alacsony teljesitményéből, nem ritkán a megbizók fizetésképtelenségéből, az elosztás, szervezés gondjaiból adódóan. A kutatóintézeti hálózat folyamtos átszervezésén tulmenően több intézkedés történt a kutatómunka hatékonyságának fokozására. Kisérleti jelleggel kialakitásra került az export-devizaösztönzési rendszer.

Az igazgatási feladatok 1983. évi ráforditása 6,8 milliárd forint volt, nem érte el az előirányzottat. A megtakaritás a központi költségvetési szerveknél jelentkezett, amely döntően abból adódott, hogy a külképviselet és a kereskedelmi kirendeltségek feladataikat a tervezettnél kisebb ráforditással oldották meg. Ezt az is elősegitette, hogy a külképviseletek létszámának felülvizsgálata és csökkentése az év folyamán megtörtént, a 4 uj kirendeltséget is létszámátcsoportositással szervezték meg.

Az igazgatásban lényeges fejlesztés nem volt - csupán a bér- és dologi automatizmusra, valamint az ár és árfolyamemelések részleges ellensulyozására került sor. A bérautomatizmusnál további szigoritást jelentett, hogy a 3,5 %-os bérfejlesztésből csak 2 % volt az állami támogatás. A jutalmazás normativ mértéke is 4 %-ra csökkent.

Az igazgatási munka racionalizálása 1983-ban folytatódott. A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium szervezete és feladata került felülvizsgálatra. A változtatások évközben végrehajtásra kerültek. A Posta kivált a minisztérium szervezetéből és önálló, országos hatáskörü szervként folytatja tevékenységét. A MÁV Vezérigazgatóság is különvált a minisztériumtól. Egyes hatósági feladatok - pénzügyi és munkaerő-átcsoportositással - átkerültek a tanácsok szakigazgatási szerveihez, mig más feladatokat egy ujonnan szervezett intézmény - a Közlekedési Főfelügyelet - lát el. Az átszervezés összességében csökkentette az igazgatásban foglalkoztatottak számát és költségvetési előirányzatát.

A tanácsi igazgatásban lényegében befejeződött az un. létszámarányositás végrehajtása. Ennek ellenére esetenként és főleg a helyi tanácsoknál bizonyos foglalkoztatási gondok jelentkeztek. A tanácsi igazgatás korszerüsitését célozta az év végével végrehajtott járási hivatalok megszüntetése, ennek hatása érdemben 1984-ben jelentkezik.

A védelemre és egyéb fegyveres testületek feladataira 1983-ban 33,4 milliárd forintot forditottak, 2,5 milliárd forinttal /8 %-kal/ többet mint 1982-ben, s 1,4 milliárd forinttal /4,3 %-kal/ többet mint az előirányzott.

A kiadások ilyen arányu növekedése alapvetően az üzemeltetési költségeknél jelentkezett, egyrészt az áremelkedések, másrészt az ujonnan belépő létesitmények és technikai eszközök fajlagosan magasabb üzemeltetési és fenntartási költsége következtében.

Már a jóváhagyott terv is számolt azzal, hogy a feladatok végrehajtása csak szigorubb gazdálkodási követelmények megvalósulásával, a bevételi lehetőségek fokozottabb kihasználásával valósitható meg.

A tervezettet meghaladó kiadásokat - a központi áremelések részletes ellentételezésére biztositott pótelőirányzatok mellett - nagyobb részben a saját hatáskörben felhasználható többletbevételek tették lehetővé.

A kiadások lehetővé tették a fejlesztési elgondolások, a kiképzési, felkészitési és rendészeti feladatok végrehajtását, a személyi állomány élet- és munkakörülményei szinvonalának megtartását, a technikai eszközök, és az ingatlanok fenntartását és müködtetését.

Jog- és rendbiztonsági feladatokra a költségvetés 2,1 milliárd forintot, az előirányzatnak megfelelő összeget forditott.

Az elmult évben lehetőség nyilt a kirendelt védők és pártfogó ügyvédek dijazásának bevétellel ellensulyozott rendezésére és a népi ülnökök tiszteletdijának emelésére.

Az igazságügyi szakértői létszám 1983-ban 2o fővel nőtt, fejlesztése azonban lassubb a középtávu tervidőszakra tervezettnél. A nagyobb gyakoriságu szakértői feladatokat már nagyrészt főállásu szakértők látják el.

Átadásra került a Győri Orvosszakértői Iroda és Müszaki Szakértői Iroda, a Komlói Városi Bíróság épülete, és befejeződött a miskolci Megyei Bíróság épületének bővitése, valamint a Szolnok Megyei Bíróság épületfelujitása és fütéskorszerüsitése. Folyamatban van a számitógépes jogi információs rendszer kialakitásának és szervezésének munkálata

A gazdasági feladatokra /ipari, épitőipari, mezőgazdasági és erdőgazdálkodási, szállitási és hirközlési, kereskedelmi, vizgazdálkodási, személyi és gazdasági szolgáltatási célokra/ 37,5 milliárd forintot forditottak, amely 1,8 milliárd forinttal / 4,9 %-kal/ nagyobb összeg az előirányzatnál.

Az e körbe tartozó intézmények feladataik ellátásához saját bevételeiket is felhasználták. Ez 1983-ban 21,3 milliárd forintot tett ki, amelyből a központi szervek bevétele 16,4 milliárd forint.

A teljesités adatai azt bizonyitják, hogy ezen a területen - a beruházásból belépő fejlesztések miatt jelentkező fenntartásokra forditott állami támogatáson felül - az állami támogatás összege nem emelkedett. Az 1981-ben bevezetett és 1983-ban felülvizsgált és korszerüsitett - a vállalati szabályozáshoz közeledő - anyagi érdekeltségi rendszerek alapján növekedtek az intézményi bevételek, amelyek a feladatok ellátásában egyre nagyobb szerepet játszanak. Ezzel egyidejüleg nagyobb teret kapott a vállalkozásszerü gazdálkodás kiterjesztése, ez szükségessé tette a szolgáltatások dijtételeinek növelését is.

A szervezeti és irányitási rendszerek korszerüsitésének folytatásaként 1983-ban sor került a közuti igazgatóságok átszervezésére, összevonására, és a Légügyi Igazgatóság létrehozására. Az átszervezés hatására csökkent az e feladatokra nyujtott állami támogatás összege.

Az országos utak és hidak fenntartására felhasznált 4,3 milliárd forint megfelel az előirányzatnak és 85o millió forinttal kevesebb az 1982. évi összehasonlitható szerkezetü teljesitésnél. Az országos utak és hidak korszerüsitésénél az V. ötéves tervidőszakról áthúzódó 1,9 milliárd forint értékü munka többsége 1983-ban befejeződött.

A közuthálózat állagmegóvása érdekében a forgalom biztonságának, folyamatosságának elősegitése érdekében előtérbe kerültek olyan helyi, kisebb volumenü épitkezések /pl. csomópont átépitések, kapaszkodó sávok stb./, amelyek kis költséggel hosszabb szakaszon javithatják a forgalmi körülményeket.

A tanácsi utak, hidak fenntartására, felujitására 3,9 milliárd forint volt a ráforditás, amely egy milliárd forinttal haladta meg az előirányzatot.

A tanácsi kezelésben lévő km aszfalt burkolatu utból km felujitására került sor.

Kommunális feladatok ellátására a tanácsok 4,9 .milliárd forintot forditottak, ami 16,7 %-kal nagyobb összeg az előirányzottnál. A közvilágitásra előirányzott összeget 19o millió forinttal haladja meg a teljesités, amely a növekvő energiaárakkal, illetve uj lámpatestek felszerelésével függött össze. A tanácsok saját pénzeszközeikkel kiegészitve /7oo millió forinttal/ teljesitették tul a köztisztaság és parkfenntartás előirányzatát.

A mező- és erdőgazdálkodás feladatainak ellátására 5,3 milliárd forint volt a ráforditás, 85 millió forinttal kevesebb az előirányzottnál. Az uj szervezeti formában müködő állattenyésztési intézet maradéktalanul ellátta a génkészletek megőrzésének, az állami apaállat-gazdálkodás hatósági feladatait, elősegitve az uj ipari fehérjetakarmányok, állattápszerek és takarmányok forgalombahozatalát is. Az állategészségügyi területen kialakitott uj szervezeti rend keretében egyszerüsödött a hatósági munka, hatékonyabb élőmunka és eszközfelhasználás vált lehetővé. Az összevont állategészségügyi intézet magas szinvonalon látta el az élelmiszerexport és a hazai piacokra került huskészitmények higiénés vizsgálatát is.

A vizgazdálkodásra felhasznált 3,1 milliárd forint 17,6 %-kal nagyobb, mint az 1983. évi előirányzat. A többleteket az árvizvédelmi feladatokra, illetve a belvizvédelemre forditották.

2/ Társadalombiztositás

A társadalombiztositás kiadása 1983-ban 1o7,2 milliárd forint volt, 9,1 milliárd forinttal /9,3 %-kal/ több, mint 1982-ben, s 35o millió forinttal több, mint az előirányzott.

Az előző évhez viszonyitott növekményből mintegy 55o millió forint az 1982. évi folyamán hozott szociálpolitikai intézkedések /egyes alacsony összegü nyugellátások árkompenzációs jellegü kiegészitése, a nevelőszülőknél elhelyezett állami gondozott gyermekek utáni családi pótlék növelése, a gyermekgondozási segélyre jogosultak körének bővitése/ 1983 évre áthúzódó hatása. További 1,6 milliárd forint az 1983. évi intézkedések tárgyévi hatása.

Az intézkedések keretében julius 1-jei hatállyal a kétgyermekes családok és az egy gyermekes egyedülállóak családi pótlékát 11o forinttal felemelték, továbbá az egy gyermekes családok a gyermek 6 éves koráig havi 3oo forint családi pótlékra váltak jogosulttá. Szeptember 1-jétől az 1971. előtt megállapitott nyugdijak, mezőgazdasági szövetkezeti járadékok, valamint az 1983. augusztus 31-ig megállapitott I-II. csoport szerinti rokkantsági nyugdijak differenciált emelésére került sor. Egyidejüleg havi 1oo forinttal emelkedett a házastársi pótlék összege, illetőleg az az összeghatár, ameddig a saját jogu nyugdij házastársi pótlékkal kiegészitheto. A többgyermekes lakásbérlők és a nyugdijasok 1983. julius 1-jétől a lakbéremeléssel összefüggésben - a jogszabályban meghatározott feltételek szerint - szociális támogatásban részesülnek.

Az évközi intézkedések együttes hatása 1,5 milliárd forint volt, s loo millió forint összegü kiadási többlettel járt egyes kisebb rétegek társadalombiztositási jogosultságának 1983. január 1-jei hatályu bővitése, ami a társadalombiztositási rendszer további egységesitését szolgálta. /A mezőgazdasági szakcsoportok és szakszövetkezetek tagjai is jogosulttá váltak családi pótlékra, bővültek az ügyvédek, és a munkaviszonyban nem álló előadóművészek szolgáltatásai, a nyugdij- és balesetbiztositás, valamint a családi pótlék ellátás kiterjedt a mezőgazdasági kistermelőkre, stb./

A kiadások növekményének nagyobb része, 6,5 milliárd forint, a gazdasági és demográfiai tényezők változásának a társadalombiztositási rendszerben automatikusan érvényesülő hatásából adódik. A keresethez igazodó készpénzszolgáltatások /nyugdij, táppénz stb./ növekedésében a nominálbérek 4,8 %-os emelkedése, továbbá főként a nyugdijaknál a nyugdijas-állomány cserélődéséből adódó átlagellátás-emelkedés is meghatározó szerepet játszott. Számottevő növekedést okozott a nyugellátások automatikus emelése és a nyugdijaslétszám - bár mérséklődő ütemü, de még mindig jelentős - növekedése. A születésekkel összefüggő juttatások körében a születési arányszám csökkenése miatt a kiadások mérséklődtek, ami azonban csak kismértékben ellensulyozza a fenti növekményt.

Az évközi intézkedésekre központositott tartalékot /1.455 millió forintot/ is figyelembe véve az egyes szolgáltatási kiadások megközelitően az előirányzatnak megfelelően alakultak. Jelentősebb eltérés csak a táppénz-kiadásoknál mutatkozik /35o millió forintnyi a többlet/, ami az I. negyedévben lezajlott influenzajárványnak volt a következménye.

A családvédelemre jutó kiadás 2o,8 milliárd forintot tett ki, 916 millió forinttal /4,6 %-kal/ nagyobb összeget, mint 1982-ben. Ezen belül a ládi pótlék kiadás 15,5 milliárd forint volt, növekménye egy év alatt 1,1 milliárd forint /7,3 %/. A többlet alapvetően az év folyamán hozott intézkedésekkel függ össze. A családi pótlékra jogosult gyermekek száma az év végén 2.266 ezer volt, 183 ezerrel meghaladva az előző évit. Az ellátásban részesülők száma mindenekelőtt az egy gyermek után 6 éves korig járó családi pótlék bevezetése miatt nőtt /176 ezerrel/. Szerény mértékü növekedést okozott a korábban családi pótlékra nem jogosult rétegeknek az ellátásba történő bevonása is. Az egy gyermekre jutó csalái pótlék összege átlagosan havi 553 forint, az egy gyermek után 6 éves korig járó családi pótlékot nem számitva, forint volt.

A családvédelemmel összefüggő kiadások körében a gyermekgondozási segély, az anyasági segély, valamint a terhességi-gyermekágyi segély szintén a gyermekvállalás és nevelés támogatására szolgál. A jogosultság kiterjesztésére, a segély melletti foglalkoztatás kereteinek bővitésére tett intézkedések valamelyest pótolták a segélyösszeg felemelésének hiányát. A gyermekgondozási segélyt éves átlagban 231 ezren, több mint 8 ezerrel kevesebben vették igénybe, mint az előző évben.

A gyermekgondozási segélyre forditott kiadás 3,4 milliárd forint volt, 14o millió forinttal kevesebb az előző évinél. A terhességi-gyermekágyi segélyekkel összefüggő kiadás az átlagkereset növekedése következtében még valamelyest /1,532 millió forintra/ nőtt, az anyasági segélyre viszont már egy év alatt kevesebb fizetés történt, mint a megelőző évben.

A betegségi és egyéb segélykiadások összege lo,6 milliárd forint volt, 1,1 milliárd forinttal /12 %-kal/ több mint 1982-ben.

A táppénzkiadás 95o millió forinttal /11,3 %-kal/ nőtt az előző évhez képest, összege 9,4 milliárd forint volt. A növekményből a munkás-alkalmazotti kategóriában az 1 táppénzes napra jutó kifizetés 6,6 %-os emelkedése 471 millió forint többletet, a táppénzes arány o,3 százalékpontos /5,7 %-ról 6 %-ra/ - elsősorban az influenzajárványra visszavezethető - növekedése 432 millió forint többletet okozott. A további kiadási többletet az egyéb dolgozói kategóriákra való jogkiterjesztés /kisiparos, magánkereskedő, kisszervezetek, ügyvédek stb./ okozta.

A táppénzkiadáson belül a gyermekápolási napokra kifizetett összeg ..... forint volt, amely a teljes táppénzes arányból az előző évivel azonos, o,5 százalékpontos részesedést jelentett. Ez a születések számának csökkenését figyelembe véve az előző évihez képest emelkedő igénybevételt jelez.

A betegek utiköltségtérítése az utazási költségtarifa emelkedését meghaladó mértékben 126 %-kal /152 millió forinttal/ emelkedett /összege 1983-ban 273 millió forint volt/, ami indokolttá teszi a jelenlegi elszámolási gyakorlat szigoritását. A temetési segély cimén kifizetett összeg 248 millió forint volt, a halálozások számának 5 ezer fős növekedése mellett.

A gyógyászati ellátásokra forditott kiadás - 238 millió forint - tulnyomórészt a betegek gyógyfürdő ellátásának költségeit tartalmazza. A gyógyfürdő-ellátás kiadásai az 1982. évi 156 millió forintról 22o millió forinra növekedtek. A 41 %-os többletből a nagyobb részt a gyógyfürdő-szolgáltatások árainak emelése okozta, de emellett az igénybevétel is magasabb volt mint az előző évben.

A nyugdijakra és a járadékszerü ellátásokra forditott kiadás - a lakbér szociális támogatással együtt - 75 milliárd forint volt, 7 milliárd forinttal /1o,3 %-kal/ több, mint 1982-ben.

A nyugdijban részesülők átlagos létszáma 41.5oo-zal /1,9 %-kal/ gyarapodott és elérte a 2.181 ezret. Az ellátottak számának növekedése 1,3 milliárd forint többletkiadással járt. A nyugdijas állomány összetételének változása /az év folyamán megállapitott uj nyugdijaknak a magasabb átlagkereset és a hosszabb szolgálati idő miatti nagyobb összege/ 3,4 százalékponttal növelte a nyugdijak átlagát és 2,3 milliárd forinttal járult hozzá a kiadások emelkedéséhez. További 4 százalékpontos növekedést és ennek megfelelően 2,7 milliárd forint kiadási többletet okozott a nyugdijak évenkénti 2 %-os /minimum loo Ft-os/ emelése. Ezen felül az alacsony összegü nyugdijak szeptember 1-jei hatállyal végrehajtott rendezése is o,7 százalékponttal, 446 millió forinttal növelte a kifizetések összegét.

A nyugdijakra és járadékokra forditott kiadások növekedéséhez hozzájárult még a lakbéremeléssel összefüggésben bevezetett szociális támogatás /194 millió forint/ összege is, valamint az az intézkedés, amely a megváltozott munkaképességüek rendszeres járadékának a folyósitását a tanácsoktól a Nyugdijfolyósitó Igazgatóság hatáskörébe utalta.

A nyugellátások egy főre számitott, havi átlagos összege - a jövedelemkiegészitésekkel együtt, de a lakbértámogatást nem számitva - az 1982. évi 2.643 forintról 2.851 forintra /7,9 %-kal/ emelkedett.

A társadalombiztositási járulékbevételek összege 86,7 milliárd forint volt, 12,6 milliárd forinttal - 17 %-kal több mint az előző évben, s az előirányzatot is 2,2 milliárd forinttal, 2,7 %-kal - meghaladta.

A bevételt a munkaviszonyban és szövetkezeti tagsági viszonyban állók után fizetett munkáltatói járulék év elejével történt 3 százalékpontos növelése 6,5 milliárd forinttal, az átlagkereset növekedése - a nyugdijjárulék többletét is ideszámitva - 3,7 milliárd forinttal emelte. A társadalombiztositási jogosultság kiterjesztésével összefüggésben növekedtek az egyéb biztositotti kategóriák által fizetett járulékok is, továbbá birság-, kamat- és egyéb cimen is több bevétel folyt be, mint 1982-ben. Az előirányzathoz képest mutatkozó többletbevétel alapvetően a terven felüli bér kiáramlásából adódott, s ez fedezetet nyujtott az év közben hozott intézkedések kiadási többletére, ezáltal nem került sor az évközi intézkedések tartalékának felhasználására, ami hozzájárult a közkiadások költségvetési támogatásának mérséklődéséhez.

V. A tanácsok gazdálkodása

A tanácsok 1983. évi feladatait a középtávu pénzügyi terv célkitüzései mellett a népgazdaság helyzete, a költségvetési egyensuly javitása határozta meg. A gazdasági egyensuly javitására hozott intézkedések eredményeként a gazdálkodás feltételei a korábbi évekhez képest nehezebb gazdálkodási körülményeket teremtettek a tanácsok és a felügyeletük alá tartozó költségvetési intézmények számára. A feszitettebb pénzügyi helyzet az eddigieknél határozottabb sulypontképzést és szelektivitást igényt a gazdálkodás egész folyamatában. A középtávu tanácsi pénzügyi terv előirányzatához képest jelentős mértékben csökkent 1983-ban a beruházásra forditható kiadás, ugyanakkor a lakásépités feltételeiben rugalmasabb eszközfelhasználási feltételek alakultak ki. Az 1983. évi költségvetés végrehajtásánál is elsőbbséget kaptak a társadalompolitikailag kiemelt területek, igy az alapvető egészségügyi és szociális ellátás, az általános iskolai oktatás és az alapvető kommunális feladatok ellátása. Az ellátási szinvonalban azonban módosulás nem következett be, de még ez is csak a tartalékok és pénzmaradványok növekvő igénybevételével volt biztositható.

A tanácsok müködési kiadásokra és fejlesztésekre együttesen 125,6 milliárd forintot forditottak, ez 6,7 %-kal több az 1982. évinél.

A müködési költségvetés bevétele - az előző évi pénzmaradvány számitásba vétele nélkül - 84,o milliárd forint volt, ennek 21,7 %-a a saját bevételekből, 34,8 %-a a vállalatok és szövetkezetek befizetéseiből, 43,5 %-a pedig állami hozzájárulásból származott. Az igénybe vett előző évi pénzmaradvánnyal együtt a müködési költségvetés összes bevételi forrása

91,6 milliárd forint volt. A saját bevételek 1,8 milliárd forinttal, a megosztott bevételek o,7 milliárd forinttal haladták meg az előirányzottat. A megosztott bevételekből elvonásra került 83o millió forint, s ez 12 megye és 2 megyei város tanácsát érintette. Kiegészitésben Budapest Főváros Tanács, Békés, Csongrád, valamint a Szabolcs megyei Tanács részesült, összesen 173 millió forint összegben. Az elvonásokkal, kiegészitésekkel módosult összes tanácsi bevétel 1,9 milliárd forinttal /4,2 %-kal/ több, mint az előirányzat.

A müködési költségvetés együttes kiadása 85,6 milliárd forint. Ebből a közkiadások teljesitése mintegy 78,3 milliárd forint, s ez az 1982. évinél 5,9 milliárd forinttal /8,1 %-kal/, a tanácsok által megállapitott előirányzatnál pedig 4,4 milliárd forinttal /6,1 %-kal/ több. A növekmény több mint egyharmada az 1983-ban hozott központi árintézkedések ellentételezéséből és az egyéb célokra központositott előirányzatok átcsoportositásából adódik, amelyhez a központi költségvetés 1,8 milliárd forint állami hozzájárulást folyósitott.

A tanácsi vállalatok támogatására összesen 7,4 milliárd forintot forditottak, 5,9 %-kal többet, mint az előző évben. Az 1983. évi vállalati támogatások döntő hányada /6,1 milliárd forint/ az állami lakóépületek felujitását szolgálta.

A korábbi évekhez hasonlóan - bár a pénzügyi lehetőségek függvényében lassitottabb ütemben - folytatódott az iskolavilágitás korszerüsitési, valamint az energiaracionalizálási programjának a megvalósitása.

A tanácsok az intézmények zavartalan müködtetése érdekében az előző évi kötelezettségvállalások teljesitésére, valamint a nem teljes körben ellentételezett árintézkedések fedezetére pénzmaradványukat is igénybe vették, emiatt - számitásba véve

az 1982. évi bevételei többletek miatti elvonásokat is - a maradvány állománya csaknem 9oo millió forinttal csökkent. A folyamatos gazdálkodást, a pénzforgalom zavartalan lebonyolitását a megosztott bevételek finanszirozása jól szolgálta.

A tanácsi fejlesztési alap bevétele 33,8 milliárd forint volt, mely kiegészült az előző évi pénzmaradvánnyal - 5,7 milliárd forinttal -, valamint az átvett és a müködési költségvetésből átcsoportositott pénzeszközökkel - 4,4 milliárd forinttal. Igy a fejlesztési források együttes összege 43,9 milliárd forint volt, 2,5 %-kal több mint amivel a tanácsok előirányzataikban számoltak, s 1,4 %-kal meghaladta az 1982. évi teljesitést is.

A forrásoknak 11 %-a saját forrásokból, 24 %-a a vállalatok-szövetkezetek befizetéseiből /megosztott forrásokból/, 36 %-a állami hozzájárulásból, 6 %-a hitelből, lo %-a átvett /átcsoportositott/ pénzeszközökből, 13 %-a a maradványból képződött. A források összetétele csaknem azonos az elmult évivel, kismértékü növekedés csak a saját, valamint a vállalatoktól-szövetkezetektől származó /megosztott/ bevételeknél tapasztalható, s kismértékü csökkenés következett be az állami hozzájárulásnál, a bankhitelnél, valamint az átvett /átcsoportositott/ pénzeszközöknél.

A tervhez képest számottevő változás a saját forrásoknál mutatkozik, amelyeknél a tanácsok fokozódó házhelykialakitási és -használatba adási tevékenysége, magas lakáscsere forgalma, valamint a lakosság nagyobb összegü önkéntes településfejlesztési hozzájárulása húzódik meg. Ezekből a tanácsoknak 1,4 milliárd forint többletbevétele származott. A megosztott forrásoknál az előirányzat 97 %-a alatt csak a Nógrád megyei Tanács ért el kevesebb bevételt, emiatt 3,4 millió forint pótlólagos állami hozzájárulásban részesült. Az előirányzat

1o4 %-át meghaladó bevételek miatt /Baranya, Fejér, Heves, Somogy, Veszprém/ összesen 56,8 millió forint került elvonásra.

A tanácsi fejlesztési alap felhasználása 4o,1 milliárd forint volt, 1,4 milliárd forinttal nagyobb összeg a tanácsok által tervezettnél, az 1982. évi teljesitést pedig 1,9 milliárd forinttal meghaladta. Ezen belül a beruházási kiadások összege 33,8 milliárd forint volt, 2,4 milliárd forinttal elmaradt a tanácsok előirányzatától, főként az évközi korlátozó intézkedések miatt. A teljesités a népgazdasági tervben számitott előirányzatnál csaknem 5 milliárd forinttal nagyobb, amit a lakosságtól származó többletbevételek és a központi fejezetektől való átcsoportositások /pl. Közlekedési Minisztériumhoz tartozó intézmények átadása/ tettek lehetővé.

A társadalmi-gazdasági programokban szereplő feladatok közül a célcsoportos lakásépités elmaradt a tervtől, a célcsoportos kórházépités pénzügyi teljesitése a tervnek megfelelő, bár a beruházások üzembehelyezésének elhúzódása miatt a mutatószámok ezt nem tükrözik. Az általános iskolai tanterem fejlesztés a tervezettet meghaladta.

A tanácsoknál 1983-ban - a szemléletmódban korábban elkezdődött kedvező változás eredményeként - már komplex lakásgazdálkodás jelei észlelhetők. A beruházások visszafogásának hatására a célcsoportos lakásépitést csökkentették, ugyanakkor növelték a megánerős lakásépitést szolgáló telekelőkészitési kiadásokat. Kiemelten kezelték lakáscserének, s ezzel gyarapitották az ujra elosztható lakások számát, fokozott gondot forditottak a meglévő állami lakások megóvására, felujitására.

Célcsoportos lakásépitésre 8,6 milliárd forintot forditottak, 43o millió forinttal kevesebbet a tanácsi előirányzattól, és

3,1 milliárd forinttal kevesebbet az 1982. évi teljesitéstől. Ebből 13,9 ezer lakás épült a tervezett 14,7 ezerrel szemben. Az államilag irányitott és támogatott lakáscserére 1,1 milliárd forintot fizettek ki, 7oo millió forinttal többet mint az előirányzat. A lakáscsere - az erre a célra fordítható saját bevételeket meghaladó - többletkiadását a központi költségvetés fedezte ugy, hogy erre már év közben előleget biztositott a tanácsok számára. E tevékenység során a tanácsok 1o.4oo bérlakást vásároltak vissza, csaknem 3 ezerrel többet, mint az 1982. évben, s 1.569 lakás cseréjét szervezték.

Eredményes volt a tanácsok telekelőkészitési tevékenysége, melynek során - a Takarékpénztár közremüködését is igénybe véve - 24,7 ezer egyedi beépitésre alkalmas házhelyet alakitottak ki, ez kétszerese az 1982. évinek.

Az 1983. évben életbelépett lakáspolitikai intézkedések, de mindenek előtt a lakbérek rendezése folytán az elmult évben a szokásosnál is nagyobb figyelem kisérte a tanácsi lakóházjavitási tevékenységet. Az egyéb területen kényszerü okok miatt bevezetett pénzügyi szigoritások e feladat ellátását közvetlenül nem érintették, igy a középtávu lakóházjavitási program megvalósitása - némileg nehezebb körülmények között - tovább folytatódott. Az állami költségvetés e célra 6.578 millió forintot irányzott elő, amely a lakbérrendezés folytán keletkezett többletbevétel 1983. évi kihatásaként mindössze 442 millió forinttal csökkent. Végeredményben az állami bérlakások fenntartására az állami költségvetés 6.136 millió forint támogatást nyujtott, 4o1 millió forinttal többet a megelőző évinél. E támogatáson tulmenően az állami költségvetés még 25o millió forint fejlesztési célu juttatással segitette az ingatlankezelő szervezetek müszaki technikai felkészültségének javitását.

A bérleménydijbevételekkel együtt a tanácsok a kezelésükben lévő bérlakások fenntartására 9 milliárd forinttal rendelkeztek, 8oo millió forinttal többel mint 1982-ben. Ez módot adott arra, hogy a tervezettnél több lakás felujitását végezhették el. A középtávu program ugyanis 19.61o lakás felujitásával számolt, ezzel szemben ténylegesen 2o.84o lakás állapota javult a felujitási munkálatok folytán.

A középtávu programnak megfelelően tovább folytatódott a kolónia lakások felszámolása és az egyes városaink alatt meghuzódó pincerendszerek megerősitési és kármegelőzési munkálata. E feladatokra az állami költségvetés 1983-ban 35o millió forint támogatást nyujtott, 5o millió forinttal többet, mint 1982-ben. A több éve folyamatban lévő munkálatok eredményeként lassan felszámolásra kerülnek a szociális követelményeknek nem megfelelő, zömében volt bányászkolónia telepek, mig a pincerendszerek esetében a váratlan veszélyhelyzetek elháritását felváltotta a tervszerü kármegelőző munka.

Célcsoportos kórházépitésre és rekonstrukcióra 2,5 milliárd forint volt a felhasználás, ez azonos a tanácsok előirányzatával, s 8oo millió forinttal negyobb összeg az 1982. évi teljesitéstől. 34o kórházi ágy elhelyezésére szolgáló létesitmény valósult meg, ez 3o %-a a tervezettnek. Általános iskolai tantermek beruházására a tervtől valamivel kevesebbet, de az 1982. évitől 1oo millió forinttal többet, 3,9 milliárd forintot forditottak a tanácsok, igy 1.148-cal több tanteremben kezdődhetett meg a tanitás 1983-ban. Az egyéb fejlesztéseket figyelembe véve, valamivel csökkent az általános iskolák zsufoltsága.

A tanácsi beruházások keretében megvalósult 7 ezer óvodai és 1.6oo bölcsődei hely, mindkét területen valamivel kevesebb a tervezettnél. Az óvodai ellátottság igy elért egy optimális szin-

tet /az elhelyezettek aránya 86 %/, ezen belül is erős a területenkénti szóródás. A tervet 1o %-kal meghaladva, 554 uj szociális otthoni hely szolgálta az időskoruakról való fokozott gondoskodást.

Javult a viz- és csatornaellátottság is, ha nem is érte el a kivánt szintet. A közmüves ivóvizellátásban részesülő lakosok száma 153 ezerrel nőtt, ezáltal az ellátottság elérte a 81,2 %-ot. A közmüves ivóvizzel ellátott lakások aránya azonban még mindig csak 63,2 %. Közcsatornával 51 ezer lakás láttak el, ezáltal az ellátottság szintje 38,3 % lett. Az egészségtelen ivóvizü települések száma év elején 732 volt, ahol 771 ezren laknak. Ezek közül 3o4 településen 59 ezer lakos részére oldották meg az ivóvizellátást, a közmüves ivóvizellátás 18 ezer lakost érintett.

A tanácsi beruházási célu felhasználásnak jelentős hányadát - mintegy egyharmadát - a Fővárosi Tanács teljesitette. A társadalmi gazdasági programok feladatai közül a célcsoportos lakásépitési terv - 6,3 ezer lakás átadásával - megvalósult, az általános iskolai tanteremfejlesztés - 288 tanterem megépitésével - kevéssel tulteljesült, mig a célcsoportos kórházépitésnél a pénzügyi teljesités kedvező, a naturális teljesités - az átadások csuszása miatt - alacsony szintü /4o ágy került átadásra az előirányzott 49o-ből/.

Az elmult évben tovább folytatódott az a tendencia, hogy az előirányzatok felhasználásában nőtt a helyi - elsősorban a községi tanácsok részesedése, ennek mértéke megközeliti a 2o %-ot. A két pénzalapot /müködési költségvetés, fejlesztési alap/ együttesnek véve az előző évhez viszonyitott felhasználás növekedése mind a községi tanácsoknál /9,3 %/, mind pedig a nagyközségi tanácsoknál /8,o %/ meghaladta az együttes felhasználás /6,6 %/ növekedését. A korábbiaknál jobban igazodott a felhasználás a döntési jogkörökhöz is.

A kistelepülések népességmegtartó képességének növeléséhez, illetve az elvándorlás mérsékléséhez hozzájárult az, hogy javult a kisközségekben a lakosság életkörülményeit meghatározó alapfoku ellátás /bekötőut, egészséges ivóviz, kereskedelmi hálózat, távbeszélő/. Uj munkahelyek létesitésével /tsz melléküzemág, kihelyezett gyáregység/ javult e térségek népességeltartó képessége is.

A lakosság hozzájárulása a településfejlesztéshez, a meglévő létesitmények fenntartásához 1983-ban tovább nőtt. A természetbeni társadalmi munka értéke 9,7 milliárd forint volt, 1,2 milliárd forinttal több mint 1982-ben. Az egy lakosra jutó érték 112 forinttal nőtt, s 9o8 forintot ért el. Ezen tul csaknem 9oo millió forint volt a lakosság önkéntes pénzbeli hozzájárulása, figyelembe véve a társulásoknak és társulatoknak befizetett összeget is.

- . -

Az utóbbi években több olyan központi intézkedésre került sor /kisüzemi termelés fejlesztése, szerződéses üzemeltetés bevezetése, stb./, amelynek hatására a tanácsok lakossági adó- és illetékbevétele a tervet meghaladó mértékben nőtt. Szükséges az 1984. évi lakossági adó- és illeték előirányzatok áttekintése, s annak megemelése az állami hozzájárulás egyidejü csökkentése mellett. Az ebből visszamaradó állami hozzájárulást a központi költségvetésben tartalékolni kell, s azt a tanácsoknál a tevékenységüktől függetlenül fölmerülő bizonyos pénzügyi problémák megoldására indokolt forditani.

Az 1983. évi állami költségvetés végrehajtásának a mérlege

/Millió forintban/

Bevételek	Előirányzat	Teljesitás
Vállalatok és szövetkezetek befizetései		
Nyereségadó	95.000	94.924
Városi és községi hozzájárulás	21.200	21.488
Különbözeti termelői forgalmi adó	96.500	94.915
Termelési adó	22.300	21.774
Vám és importforgalmi adó	22.100	23.904
Központositott amortizáció	13.300	12.953
Egyéb befizetések	9.700	19.621
Összesen	280.100	289.579
Mezőgazdasági szövetkezetek befizetései		
Jövedelem-, termelési és egyéb adók	15.000	15.926
Városi és községi hozzájárulás	550	585
Összesen	15.550	16.511
Fogyasztói forgalmi adó	83.300	82.740
Lakossági adók és illetékek	12.250	14.231
Társadalombiztositási befizetések		
Vállalatok és szövetkezetek társadalombiztositási járuléka	50.600	51.334
Mezőgazdasági szövetkezetek társadalombiztositási járuléka	7.000	6.850
Lakosság társadalombiztositási járuléka	1.700	2.785
Költségvetési szervek társadalombiztositási járuléka	4.300	4.252
Nyugdijjárulék-befizetés	20.000	20.613
Társadalombiztositás egyéb bevétele	814	817
Összesen	84.414	86.651
Költségvetési szervek bevételei	35.862	41.718
Nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból eredő befizetések	9.860	10.977
Egyéb bevételek	2.164	2.092
Bevételek főösszege	523.500	544.499
ÖSSZESITÉS:		
Bevételek főösszege	523.500	544.499
Kiadások főösszege	533.700	550.586
Hiány	10.200	6.087

Kiadások	Előirányzat	Teljesitás
Felhalmozási kiadások		
Beruházások költségvetési fedezete	23.824	24.111
Mezőgazdasági szövetkezetek beruházási támogatása	2.760	3.277
Tanácsi fejlesztési alapok támogatása	15.417	15.828
Tanácsi fejlesztési alapok kiegészitése városi és községi hozzájárulásból	6.722	6.770
Magánerőből való lakásépités állami támogatása	3.890	3.974
Állami beruházásokkal kapcsolatos forgóalap kiegészitése	24	182
Vállalati fejlesztési alapok kiegészitése	1.200	1.708
Mezőgazdasági szövetkezetek fejlesztési alap kiegészitése	1.770	1.411
Összesen	55.607	57.261
Hitelfedezeti Alap feltöltése	-	9.700
Vállalatok és szövetkezetek támogatása		
Különbözeti termelői forgalmiadó-visszatérités	13.700	11.959
Termelés-korszerüsitési támogatás	32.800	37.518
Dotáció és termelési árkiegészités	19.800	19.334
Import-ártámogatások	2.500	583
Egyéb támogatások	12.300	16.805
Összesen	81.100	86.199
Mezőgazdasági szövetkezetek támogatása	8.800	9.713
Fogyasztói árkiegészités	69.200	66.556
Költségvetési szervek kiadásai		
Egészségügyi és szociális szervek	30.461	26.914
Oktatási, kulturális, kutatási és sportszervek	50.078	50.010
Védelem és egyéb fegyveres testületek	32.044	33.422
Gazdasági, igazgatási, jog- és rendbiztonsági szervek	53.024	62.012
Összesen	165.607	172.358
Társadalombiztositási kiadások	106.863	107.213
Nemzetközi kötelezettségekkel kapcsolatos kiadások	15.670	15.285
Egyéb kiadások	30.853	26.301
Kiadások főösszege	533.700	550.586

A vállalati gazdálkodó szervezetektől származó bevételek teljesitése népgazdasági áganként[1/]

/Millió forintban/

Megnevezés	Ipar	Épitő-ipar	Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	Közlekedés és hirközlés	Kereskedelem	Vizgazdálkodás	Személyi és gazdasági szolgáltatás	Egészségügyi, szociális, és kulturális szolgáltatás	Összesen	Pénzforgalmi áthuzódások		Költségvetési /pénzforgalmi/ előirányzat, illetve teljesités
										az előző évről	a következő évre	
Bevételek												
Nyereségadó												
előirányzat	36.037	6.000	2.699	11.190	16.228	382	23.504	415	96.455	2.032	3.487	95.000
teljesités	37.095	5.842	2.633	10.085	16.422	356	24.454	280	97.167	1.201	3.444	94.924
Városi és községi hozzájárulás												
előirányzat	10.679	1.650	323	2.910	4.985	71	435	157	21.210	69	79	21.200
teljesités	10.812	1.727	269	2.610	5.016	90	462	121	21.107	431	50	21.488
Különbözeti termelői forgalmi adó												
előirányzat	77.770	.	.	30	18.800	.	.	.	96.600	5.373	5.473	96.500
teljesités	76.959	.	.	36	16.152	.	.	.	93.147	5.819	4.051	94.915
Termelési adó												
előirányzat	10.493	2.430	1.373	4.790	2.395	140	425	230	22.276	1.416	1.392	22.300
teljesités	9.239	2.102	1.485	4.956	2.376	217	457	211	21.043	2.783	2,052	21.774
Vám és importforgalmi adó												
előirányzat	2.727	69	13	63	19.229	.	43	.	22.144	331	375	22.100
teljesités	2.582	87	10	56	20.368	1	38	6	23.148	840	84	23.904
Központositott amortizáció												
előirányzat	11.055	1.036	.	593	485	30	65	32	13.296	584	580	13.300
teljesités	10.874	877	3	642	591	26	60	34	13.107	585	739	12.953
Egyéb befizetések												
előirányzat	1.899	.	107	382	125	12	6.580	8	9.113	2.295	1.708	9.700
teljesités	12.569	796	587	1.568	3.769	270	552	45	20.156	3.390	3.925	19.621
Bevételek összesen												
előirányzat	150.660	11.185	4.515	19.958	62.247	635	31.052	842	281.094	12.100	13.094	280.100
teljesités	160.130	11.431	4.987	19.953	64.694	960	26.023	697	288.875	15.049	14.345	289.579
Fogyasztói forgalmi adó												
előirányzat	25.930	50	510	1.380	55.550	.	100	150	83.670	4.166	4.536	83.300
teljesités	22.901	68	507	795	57.295	.	106	159	81.831	5.766	4.857	82.740
Társadalombiztositási járulék												
előirányzat	25.059	5.700	2.542	6.400	7.045	900	2.561	434	50.641	3.590	3.631	50.600
teljesités	24.783	5.827	2.593	6.569	7.090	928	2.675	430	50.895	2.711	2.272	51.334

1/ Az állami vállalatok, az ipari szövetkezetek, a fogyasztási, értékesitő és bosnerző szövetkezetek, valamint a szövetkezeti vállalatok adatait tartalmazza.

A vállalati gazdálkodó szervezetek által támogatások teljesítése [1]

népgazdasági áganként

Millió forintban!

Megnevezés	Ipar	Epitőip.	Mezőgazd. és erdőgazdálk.	Közlekedés és hirközl.	Kereskedelem	Vizgazdálkodás	Személyi gazdasági szolg.	Egészségügyi, szoc. és kult. szolg.	Összesen	Pénzforg. árhuzódások az előző évről	Pénzforg. árhuzódások a következő évre	Költségvetési /pénzforg./ előir.ill. teljesités
Támogatások												
Különbözeti termelői forgalmiadó-visszatérités												
előirányzat	1o.15o	2oo	59o	87o	1.81o	.	5o	5o	13.72o	4.472	4.492	13.7oo
teljesités	9.656	127	534	897	1.245	.	28	15	12.5o2	3.584	4.127	11.959
Termeléskorszerüsitési támogatás												
előirányzat	27.79o	8o	91o	37o	3.72o	.	2o	16o	33.o5o	3.652	3.9o2	32.8oo
teljesités	32.18o	52	551	393	5.432	11	18	34	38.671	5.625	6.778	37.518
Dotáció és termelési árkiegészités												
előirányzat	5.834	.	1.64o	95o	1o.o24	385	323	7oo	19.856	2.796	2.852	19.8oo
teljesités	5.872	23	1.773	871	9.343	348	386	757	19.373	2.248	2.287	19.334
Import-ártámogatások												
előirányzat	.	.	.	.	2.58o	.	.	.	2.58o	458	538	2.5oo
teljesités	.	.	.	.	1.212	.	.	.	1.212	157	786	583
Egyéb támogatások												
előirányzat	64o	.	5o	23o	2.727	.	8.637	.	12.284	316	3oo	12.3oo
teljesités	1.622	63	69	197	5.75o	1	8.483	.	16.185	197	+ 423	16.8o5
Támogatások összesen												
előirányzat	44.414	28o	3.19o	2.42o	2o.861	385	9.o3o	91o	81.49o	11.694	12.o84	81.1oo
teljesités	49.33o	265	2.927	2.358	22.982	36o	8.915	8o6	87.943	11.811	13.555	86.199
Fogyasztói árkiegészités												
előirányzat	15.28o	1o	55o	12.83o	29.o4o	3.7oo	5.95o	67o	68.o3o	2.693	2.823	67.9oo
teljesités	15.311	17	698	13.171	26.9o8	4.121	5.17o	2o7	65.6o3	2.o81	2.488	65.196

1/ Az állami vállalatok, az ipari szövetkezetek, a fogyasztási, értékesitő és beszerző szövetkezetek, valamint a szövetkezeti vállalatok adatait tartalmazza..

III.

A KÖZPONTI SZERVEK ELŐIRÁNYZATAINAK RÉSZLETEZÉSE

A költségvetési szervek költségei

főbb szakfeladatonként, ágazatonként és népgazdasági áganként

/Ezer forintban/

Megnevezés	1983. évi költségelőirányzat			1983. évi költség		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Egyéb ipari feladatok	115.912	.	115.912	135.668	.	135.668
Ipar összesen	115.912		115.912	135.668		135.668
Egyéb építőipari feladatok	53.36o	245.773	299.133	56.418	356.594	413.o12
Építőipar összesen	53.36o	245.773	299.133	56.418	356.594	413.o12
Állattenyésztési feladatok	275.439	16.oo2	291.441	325.2oo	13.299	338.499
Állategészségügyi feladatok	698.131	275.456	973.587	598.562	3o6.591	9o5.153
Növényvédelmi feladatok	392.798	.	392.798	323.534	74	323.6o8
Földmérési és-nyilvántartási feladatok	169.554	321.o94	49o.648	166.o66	339.571	5o5.637
Egyéb mezőgazdasági feladatok	1,o54.495	.	1,o54.495	886.465	.	886.465
Egyéb mezőgazdasági kutatási és fejlesztési feladatok	479.898	46.817	526.715	455.445	51.379	5o6.824
Mezőgazdaság összesen	3,o7o.315	659.369	3,729.684	2,755.272	71o.914	3,466.186
Erdőgazdálkodási feladatok	146.44o	.	146.44o	196.3o8	.	196.3o8
Vadgazdálkodási feladatok	1,481.638	.	1,481,638	1,61o.524	.	1,61o.524
Erdőgazdálkodás összesen	1,628.o78	.	1,628.o78	1,8o6.832	.	1,8o6.832
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás összesen	4,698.393	659.369	5,357.762	4,562.1o4	71o.914	5,273.o18
Országos közutak fenntartása	4,322.162	.	4,322.162	4,337.984	.	4,337.984
Országos hidak fenntartása	265.264	.	265.264	335.456	.	335.456
Helyi utak fenntartása	.	2,874.725	2,874.725	.	3,945.447	3,945.447
Közforgalmu repülőterek fenntartása és a légiforgalom irányitása	368.762	.	368.762	332.511	.	332.511
Egyéb közlekedési feladatok	43o.277	327.163	757.44o	357.117	325.225	682.342
Közlekedés és hirközlés összesen	5,386.465	3,2o1.888	8,588.353	5,363.o68	4,27o.672	9,633.74o
Idegenforgalmi tevékenység	14.196	761.129	775.325	49.959	7o6.3o4	756.263
Piaci, vásári tevékenység	.	178.o46	178.o46	.	19o.458	19o.458
Üdülőhelyi feladatok	.	1o2.728	1o2.728	.	115.548	115.548
Egyéb kereskedelmi feladatok	131.8o4	2o2.477	334.281	142.218	154.827	297.o45
Kereskedelem összesen	146.ooo	1,244.38o	1,39o.38o	192.177	1,167.137	1,359.314
Települési vizellátás	.	7o.163	7o.163	.	79.o37	79.o37
Szennyvizelvezetés és-kezelés	.	4.564	4.564	.	4.129	4.129
Árvizmentesités	289.114	5.674	294.788	326.691	6.2o2	332.893
Folyó- és tószabályozás	259.529	2.991	262.52o	3o8.3o4	2.662	31o.966
Vizrendezés, belvizmentesités, belterületi csapadékvizelvezetés	492.388	546.6o6	1,o38.994	577.o57	775.686	1,353.743
Egyéb vizgazdálkodási feladatok	87o.975	132.2o3	1,oo3.178	936.o66	132.378	1,o68.444
Vizgazdálkodás összesen	1,912.oo6	762.2o1	2,674.2o7	2,148.118	1,ooo.o94	3.148.212

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Számitógép-üzemeltetési feladatok	512.284	38.371	55o.655	567.483	29.685	597.168
Tanácsi költségvetési elszámoló hivatalok fenntartása	.	251.9o9	251.9o9	.	253.36o	253.36o
Egyéb adatfeldolgozási és számitástechnikai feladatok	451.35o	69.961	521.311	478.654	65.824	544.478
Adatfeldolgozás és számitástechnikai tevékenység összesen	963.634	36o.241	1,323.875	1,o46.137	348.869	1,395.oo6
Egyéb anyagi tevékenység	142.43o	11.983	154.413	175.783	2o.61o	196.393
Az anyagi tevékenység egyéb fajtái összesen	142.43o	11.983	154.413	175.783	2o.61o	196.393
Tanácsi lakásgazdálkodás	.	1o9.615	1o9.615	.	139.837	139.837
Köztisztasági szolgáltatás	.	1,o29.733	1,o29.733	.	1,214.232	1,214.232
Közvilágitási szolgáltatás	.	1,554.4o9	1,554.4o9	.	1,742.183	1,742.183
Egyéb lakás-, város- és községgazdálkodási feladatok	1o.866	1,1o6.o82	1,116.948	5,678	1,687.377	1,693.o55
Lakás-, város- és községgazdálkodási szolgáltatás összesen	1o.866	3,799.839	3,81o.7o5	5.678	4,783.629	4,789.3o7
Egyéb anyagi tevékenység; személyi és gazdasági szolgáltatás összesen	1,116.93o	4,172.o63	5.288.993	1,227.598	5,153.1o8	6,38o.7o6
Felnőtt és gyermek körzeti egészségügyi szolgálat	3.533	2,o91.869	2,o95.4o2	2.174	2,166.o52	2,168.226
Községi fogorvosi szolgálat	.	153.o43	153.o43	.	143.633	143.633
Üzemegészségügyi szolgálat és szakrendelés	55.6o1	3o8.5o2	364.1o3	51.934	28o.983	332.917
Szakorvosi rendelés és gondozás	21o.141	2,324.553	2,534.694	191.75o	2,31o.755	2,5o2.5o5
Klinikai betegellátás	1,418.o45	.	1,418.o45	1,558.o41	.	1,558.o41
Klinikai szak- és egyéb feladatok	579.949	.	579.949	463.24o	.	463.24o
Általános kórházi ellátás	296.336	7,47o.952	7,767.288	32o.392	7,614.616	7,935.oo8
Szakkórházi és szanatóriumi ellátás	1,379.159	893.333	2,272.492	1,445,842	888.471	2,334.313
Mentőszolgálat	7o8.799	.	7o8.799	736.849	.	736.849
Vérellátás	99.354	31o.o18	4o9.372	95.ooó	3o9.655	4o4.655
Egyéb gyógyitó- megelőző feladatok	155.7o6	396.146	551.852	14o.713	38o.124	52o.837
Csecsemőotthoni ellátás	8.284	348.599	356.883	9.577	327.469	337.o46
Területi és egyéb bölcsödei ellátás	52.687	1,951.314	2,oo4.ool	5o.o55	1,824.496	1,874.551
Egészségügyi gyermekotthoni ellátás feladatai	58.6o9	293.486	352.o95	61.444	284.3oo	345.744
Egyéb anya- és gyermekvédelmi feladatok	38.174	142.582	18o.756	34.414	123.954	158.368
Közegészségügyi és járványügyi intézetek, állomások, szolgálatok és feladatok	198.279	597.539	795.818	156.18o	595.523	751.7o3
Egészségügyi egyéb ellátás feladatai	424.75o	216.o59	64o.8o9	165.526	143.966	3o9.492
Egészségügyi ellátás összesen	5,687.4o6	17,497.995	23,185.4o1	5,483.131	17,393.997	22,877.128
Szociális otthoni ellátás feladatai	68.862	1,433.55o	1,5o2.412	66.56o	1,448.839	1,515.399
Öregek napközi otthoni ellátása	.	373.o95	373.o95	.	365.626	365.626
Egyéb szociális intézeti ellátás	.	93.13o	93.13o	.	88.355	88.355
Szociális foglalkoztatók fenntartása	.	283.144	283.144	.	32o.3o2	32o.3o2
Házi szociális gondozó szolgálat és szociális étkeztetés	.	226.962	226.962	.	232.482	232.482
Rendszeres szociális segélyek	73.87o	765.577	839.447	.	718.584	718.584
Rendkivüli szociális segélyek	.	174.258	174.258	.	322.7o9	322.7o9
Mozgássérültek üzemanyag támogatása	9o.ooo	15	9o.o15	132.521	13	132.534

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Hivatali étkeztetés	132.938	559.oo7	691.945	127.787	545.o6o	672.847
Egyéb szociális gondoskodási feladat	473.765	99.495	173.26o	76.322	96.246	172.568
SZOT üdültetés	734.315	.	734.315	787.689	.	787.689
Egyéb üdültetési feladatok	218.o8o	133.153	351.233	241.125	141.348	382.473
Szociális ellátás összesen	1,391.83o	4,141.386	5,533.216	1,432.oo4	4,279.564	5,711.568
Óvodai ellátás	53.o76	5,181.942	5,235.o18	48.65o	5,172.3o5	5,22o.955
Egyéb óvodai ellátás	5o.978	13.932	64.91o	5o.466	9.4o4	59.87o
Iskoláskoruak általános iskolai oktatása	2o5.976	7,99o.132	8,196.1o8	16o.9o1	8,623.613	8,784.514
Általános iskolai napközi otthoni ellátás	61.o44	4,131.499	4,192.543	61.o54	3,921.795	3,982.849
Általános iskolai diákotthoni ellátás	1o.517	225.723	236.24o	1o.666	22o.1o9	23o.775
Gyógypedagógiai és kisegitő iskolai oktatás, ellátás	15.481	956.o38	971.519	12.954	986.652	999.6o6
Egyéb alsófoku oktatási feladatok	7.815	262.874	27o.689	7.854	234.48o	242.334
Ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi és vendéglátóipari szakmunkástanulók elméleti oktatása	3o.29o	1,o24.283	1,o54.573	3o.7o2	1,o41.219	1,o71.921
Ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi és vendéglátóipari szakmunkástanulók iskolai tanmühelyi gyakorlati oktatása	111.144	561.641	672.785	122.688	463.688	586.376
Ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi és vendéglátóipari szakmunkástanulók üzemi gyakorlati oktatása	3.627	356.335	359.962	3.377	357.915	361.292
Szakmunkástanuló-otthoni ellátás, szervezett étkeztetés	4o.777	618.873	659.65o	33.o5o	616.643	649.693
Szakmunkástanuló-otthoni ellátás ösztöndija és egyéb juttatásai	6.868	195.446	2o2.314	6.o39	181.o31	187.o7o
Iskoláskoruak gimnáziumi oktatása	47.6o4	98o.292	1,o27.896	5o.115	1,o34.494	1,o84.6o9
Szakmunkásképzési célu szakközépiskolai oktatás	71.558	7o2.613	774.171	45.949	714.265	76o.214
Középfoku képzési célu szakközépiskolai oktatás	44.285	1,o22.579	1,o66.864	44.179	1,o21.452	1,o65.631
Középiskolai tanulók diákotthoni kollégiumi ellátása és szervezett étkeztetése	39.864	1,26o.635	1,3oo.499	32.o25	1,259.463	1,291.488
Középiskolai tanulók ösztöndija és egyéb juttatásai	1.836	57.955	59.791	1.865	1o2.158	1o4.o23
Egyéb középfoku oktatási feladatok	8.265	219.82o	228.o85	7.3o9	214.3o3	221.612
Müszaki és mezőgazdasági egyetemi oktatás	8o4.435	.	8o4.435	818.313	.	818.313
Közgazdasági, jogtudományi, bölcsészettudományi és természettudományi oktatás	661.394	.	661.394	6o3.711	.	6o3.711
Orvostudományi és állatorvostudományi egyetemi oktatás	454.298	.	454.298	44o.491	.	44o.491
Müvészeti és testnevelési főiskolai oktatás	13o.353	.	13o.353	128.o84	.	128.o84
Müszaki, mezőgazdasági, gazdasági főiskolai oktatás	714.748	.	714.748	7o4.1o4	.	7o4.1o4
Pedagógusképző és egyéb főiskolai intézeti oktatás	476.436	.	476.436	484.713	.	484.713
Felsőoktatásban tanulók diákotthoni ellátása és menzája	559.8o5	.	559.8o5	536.5o6	.	536.5o6
Felsőoktatásban tanulók ösztöndij- és egyéb juttatásai	7o8.429	4.472	712.9o1	73o.485	3.o93	733.578
Külföldi és külföldön tanulók ellátása	136.357	.	136.357	126.135	.	126.135
Felsőfoku végzettségüek továbbképzése	114.417	47.784	162.2o1	123.689	56.o49	179.738
Vezetők képzése és továbbképzése	8o.579	.	8o.579	89.o36	.	89.o36
Gépjárművezető képzés és vizsgáztatás	32o.9o2	7.546	328.448	185.839	137.999	323.838
Alsófoku zenei képzés	.	271.876	271.876	.	28o.572	28o.572
Egyéb tanfolyami oktatási feladatok	3o7.219	72.581	379.8oo	31o.897	77.725	388.622
Nevelőotthoni intézeti ellátás	233.3o2	863.778	1.o97.o8o	197.73o	899.744	1,o97.474
Nevelőszülőknél elhelyezettek ellátása és nevelési segélye	31.ooo	3o6.519	337.519	.	351.155	351.155
Oktatási célu tudományos kutatás-fejlesztés	167.789	1.o87	168.876	117.789	67	117.856
Oktatási célok és egyéb tevékenységek	124.641	27o.385	395.o26	129.o53	2o4.5o8	333.561
Oktatás összesen	6,837.1o9	27,6o8.64o	34,445.749	6,456.418	28,185.9o1	34,642.319

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Rádió müsorszolgáltatása	912.759	.	912.759	847.532	.	847.532
Televizió müsorszolgáltatása	2,114.428	.	2,114.428	1,914.534	.	1,914.534
Hir-és képszolgáltatás	3o7.794	.	3o7.794	335.3o5	.	335.3o5
Országos szak- és közmüvelődési könyvtári feladatok	47o.796	533.37o	1,oo4.166	48o.463	548.487	1,o28.95o
Muzeumok és kiállitóhelyek fenntartása	299.681	252.481	552.162	338.752	27o.5o5	6o9.257
Müvelődési otthonok feladatai	.	1,oo3.7o3	1,oo3.7o3	.	1,169.655	1,169.655
Tudományos ismeretterjesztés	3o4.656	.	3o4.656	328.694	.	328.694
Egyéb közmüvelődési feladatok	124.922	319.899	444.821	127.988	341.977	469.965
Szinházi tevékenység	113.168	527.324	64o.492	111.9o2	618.711	73o.613
Állami Oparaház, egyéb zenei és táncmüvészeti tevékenység	22o.9o9	31.242	252.151	236.323	31.8o7	268.13o
Egyéb müvészeti tevékenység	386.7o3	77.942	464.645	377.638	93.51o	471.148
Kulturális egyéb szolgáltatások	248.535	31	248.566	249.192	1.327	25o.519
Kulturális egyéb intézmények	258.839	168	259.oo7	266.895	14o	267.o35
Ifjusági feladatok ellátása	96.174	277.892	374.o66	96.684	311.5o1	4o8.185
Kulturális célu kutatás és fejlesztés	5.6o6	1oo	5.7o6	9.538	352	9.89o
Kulturális szolgáltatás összesen	5,864.97o	3,o24.152	8,889.122	5,721.44o	3,387.972	9,1o9.412
Sportintézmények és létesitmények müködése	324.273	158.926	483.199	378.847	192.675	571.522
Sportszövetségek és rendezvény irodák tevékenysége	161.62o	54.3o6	215.926	28o.257	56.83o	337.o87
Sportegyesületi tevékenység támogatása	138.229	256.146	394.375	146.5o7	341.4o5	487.912
Egyéb sportcélok és feladatok	31.393	1o6.939	138.332	3o.295	134.252	164.547
Testnevelés és sport összesen	655.515	576.317	1,231.832	835.9o6	725.162	1,561.o68
Egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatás	2o,436.83o	52,848.49o	73,285.32o	19,928.899	53,972.596	73,9o1.495
Országos és tárcaszintü feladatok	2,312.582	.	2,312.582	2,539.253	.	2,539.253
Intézményi kutatás-fejlesztés	52o.o52	.	52o.o52	639.62o	243	639.863
Szerződéses kutatás-fejlesztés	793.514	59o	794.1o4	1,246.554	331	1,246.885
Termelési, gazdasági és tudományos célu szolgáltatás	854.372	.	854.372	966.939	.	966.939
Kutatást kiegészitő tevékenység	5o4.o79	.	5o4.o79	455.745	22	455.767
Tudományos kutatás és fejlesztés összesen	4,984.599	59o	4,985.189	5,848.111	596	5,848.7o7
Központi felső államigazgatás	1,692.746	.	1,692.746	1,63o.481	.	1,63o.481
Tanácsi igazgatási tevékenység	.	4,o74.o59	4,o74.o59	.	4,142.242	4,142.242
Egyéb igazgatási feladatok	989.749	.	989.749	98o.359	.	98o.359
Igazgatás összesen	2,682.495	4,o74.o59	6,756.554	2,61o.84o	4,142.242	6,753.o82
Védelem összesen	21,o89.ooo	.	21.089.ooo	21,856.835	.	21,856.835
Birónági tevékenység	591.416	.	591.416	636.621	.	636.621
Egyéb jogbiztonsági feladatok	335.72o	.	335.72o	311.424	.	311.424
Állami tüzoltóság tevékenysége	.	923.985	923.985	.	929.386	929.386
Egyéb tüz- és polgári védolmi feladatok	66.692	2o8.535	275.227	41.416	2o3.79o	245.2o6
Rendészeti feladatok	1o,955.ooo	.	1o,955.ooo	11,565.17o	.	11,565.17o
Jog- és rendbiztonság összesen	11,948.828	1,132.52o	13,o81.348	12,554.631	1,133.176	13,687.8o7

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Államigazgatási szolgáltatási feladatok	428.387	3.349	431.736	401.510	10.773	412.283
Környezet- és természetvédelmi feladatok	133.930	11.644	145.574	140.682	9.771	150.453
Állami készlettárolási és készletezési feladatok	69.346	558	69.904	82.335	.	82.335
Igazgatási szervek ellátó szolgálatai	470.745	31.261	502.006	444.026	30.507	474.533
Saját kivitelezésü állóeszköz fenntartási tevékenység	1,254.547	497.435	1,751.982	1,146.177	557.370	1,703.547
Intézményi kisegitő szolgálatok	587.760	660.232	1,247.492	670.537	671.666	1,342.203
Gazdasági célu érdekeltségi elszámolások	2,956.838	6.679	2,963.517	3,253.944	4.976	3,258.920
Gazdasági egyéb feladatok	528.465	285.301	813.766	549.967	254.358	804.325
Egyéb költségvetési gazdasági feladatok	1,357.976	288	1,358.264	864.210	2.986	867.196
Költségvetési gazdasági szolgáltatás összesen	7,787.494	1,496.747	9,284.241	7,553.388	1,542.407	9,095.795
Külképviseleti tevékenység	2,320.426	.	2,320.426	1,920.876	.	1,920.876
Egyéb közösségi feladatok	133.693	.	133.693	132.893	.	132.893
Egyéb közösségi szolgáltatás összesen	2,454.119	.	2,454.119	2,053.769	.	2,053.769
Állami költségvetés külön kezelt előirányzatai	1,982.045	247.885	2,229.930	14.130	4.004	18.134
Közösségi, közigazgatási és egyéb szolgáltatások	52,928.580	6,951.801	59,880.381	52,491.704	6,822.425	59,314.129
Együtt	86,794.476	70,085.965	156,880.441	86,105.754	73,453.540	159,559.294
Központositott előirányzat	1,400.000	.	1,400.000	.	.	.
Állományváltozás	6,006.911	3,730.983	9,737.894	8,001.738	4,796.916	12,798.654
Kiadások összesen:	94,201.387	73,816.948	168,018.335	94,107.492	78,250.456	172,357.948

A társadalombiztositási bevételek befizetői körök szerinti
és a kiadások szakfeladatonkénti előirányzatai
/Ezer forintban/

Megnevezés	1983.évi előirányzat	1983. évi teljesités
Bevételek		
Vállalatok és szövetkezetek társadalombiztositási járuléka	5o,6oo.ooo	51,333.87o
Mezőgazdasági szövetkezetek társadalombiztositási járuléka	7,ooo.ooo	6,85o.34o
Költségvetési szervek társadalombiztositási járuléka	4,3oo.ooo	4,252.119
Lakosság társadalombiztositási járuléka	1,7oo.ooo	2,785.35o
Nyugdijjárulék befizetés	2o,ooo.ooo	2o,613.429
Társadalombiztositás egyéb bevétele	814.482	815.897
Bevételek összesen:	84,414.482	86,651.oo5
Kiadások		
Társadalombiztositási feladatok	347.2oo	382.416
Társadalombiztositási szolgáltatások folyósitásának postaköltsége	172.8o6	169.329
Családi pótlék	14,66o.ooo	15,536.8oo
Anyasági segély	317.ooo	3o6.o95
Terhességi és gyermekágyi segély	1,585.ooo	1,531.657
Gyermekgondozási segély	3,41o.ooo	3,39o.o99
Anya- és gyermekvédelem egyéb feladatai	18,ooo	17.388
Táppénz	9,o26.ooo	9,379.248
Temetési segély	262.ooo	248.13o
Megváltozott munkaképességüek keresetkiegészitése	15o.ooo	154.558
Egyéb segélyek	779.ooo	855.451
Munkások, alkalmazottak nyugdija	52,317.ooo	52,523.558
Mezőgazdasági, szövetkezeti és szakszövetkezeti tagok nyugdija	12,751.ooo	12,826.764
Mezőgazdasági, szövetkezeti és szakszövetkezeti tagok járuléka	3,153.ooo	3,116.785
Ipari szövetkezeti tagok nyugdija	2,4o3.ooo	2,357.o59
Ügyvédek nyugdija	92.4oo	92.839
Kisiparosok nyugdija	1,391.ooo	1,368.713
Magánkereskedők nyugdija	67.6oo	84.396
Segélyek és segély-jellegü ellátások	2,132.ooo	2,266.596
Nyugdijasok lakbér-kiegészitése	194.ooo	384.39o
Gyógyfürdő-ellátás	18o.o5o	22o.4o8
Központositott előirányzat	1.455.ooo	.
Kiadások összesen:	1o6,863.o56	1o7,212.679

A központi költségvetési szervek bevételei előirányzatainak
a teljesítése fejezetenként
/Ezer forintban/

Megnevezés	1983. évi előirányzat			1983. évi teljesítés		
	Költségvetési befizetés	Intézményüzemeltetési és egyéb bevételek	Összes bevétel	Költségvetési befizetés	Intézményüzemeltetési és egyéb bevételek	Összes bevétel
Országgyülés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	.	6.19o	6.19o	3o	9.5o9	9.539
Minisztertanács	32.51o	595.865	628.375	124.438	63o.385	754.823
Belkereskedelmi Minisztérium	3.455	1o8.o55	111.51o	4.822	137.671	142.493
Belügyminisztérium	.	18o.ooo	18o.ooo	.	427.972	427.972
Egészségügyi Minisztérium	34.577	536.85o	571.427	43.799	72o.137	763.936
Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium	11.92o	222.725	234.645	16.326	284.732	3o1.o58
Honvédelmi Minisztérium	.	1.134.ooo	1.134.ooo	.	1.772.91o	1.772.91o
Igazságügyi Minisztérium	.	411.922	411.922	.	565.82o	565.82o
Közlekedési Minisztérium	193.559	2.o77.131	2.27o.69o	225.769	2.5o5.ooo	2.73o.769
Külkereskedelmi Minisztérium	4.5oo	14o.889	145.389	6.449	116.957	123.4o6
Külügyminisztérium	16.3o7	626.147	642.454	19.o31	932.614	951.645
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	28o.866	4.48o.254	4.761.12o	334.o46	5.371.o64	5.7o5.11o
Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal	3.284	2o.6oo	23.884	7.135	34.381	41.516
Pénzügyminisztérium	1o.285	188.583	198.868	15.737	233.333	249.o7o
Művelődési Minisztérium	13o.472	1.775.927	1.9o6.399	191.311	2.227.758	2.419.o69
Ipari Minisztérium	5o.318	476.196	526.514	64.723	595.662	66o.385
Központi Földtani Hivatal	49.6oo	418.841	468.441	75.297	492.545	567.842
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	.	2.518	2.518	.	3.336	3.336
Központi Statisztikai Hivatal	2o.166	188.726	2o8.892	33.586	254.9o7	288.493
Legfelsőbb Bíróság	.	3o.252	3o.252	.	23.o19	23.o19
Magyar Rádió	324	6o.815	61.139	15o	135.517	135.667
Magyar Televizió	331.357	2.529.159	2.86o.516	259.412	2.628.424	2.887.836
Magyar Tudományos Akadémia	2oo.8o5	1.869.5o9	2.o7o.314	241.349	2.261.174	2.5o2.523
Munkásőrség	.	55o	55o	.	44.759	44.759
Népköztársaság Ügyészsége	.	2.412	2.412	36	3.198	3.234
Országos Anyag- és Árhivatal	1o7.917	782.613	89o.53o	2o4.442	98o.551	1.184.993
Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság	1oo.o29	757.826	857.855	14o.424	862.281	1.oo2.7o5
Országos Tervhivatal	13.872	135.862	149.734	12.13o	151.378	163.5o8
Országos Testnevelési és Sporthivatal	3.7o2	192.3o2	196.oo4	4.o58	345.7o4	349.762
Országos Vízügyi Hivatal	113.5oo	2.487.464	2.6oo.964	187.157	3.361.o95	3.548.252
SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság	.	84.419.12o	84.419.12o	.	86.675.669	86.675.669
SZOT Üdülési és Szanatóriumi Főigazgatóság	251.o9o	362.55o	613.64o	246.687	43o.93o	677.617
Központosított előirányzat	.	2.685.518	2.685.518	.	.	.
Központi szervek összesen	1.964.415	1o9.9o8.251	111.872.666	2.458.344	115.216.382	117.674.726

A központi szervek kiadási előirányzatainak a teljesítése fejezetenként

/Ezer forintban/

Megnevezés	1983. évi előirányzat		1983. évi teljesítés	
	Összes kiadás	Ebből: bér	Összes kiadás	Ebből: bér
Országgyülés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	1oo.599	14.8o6	244.254	13.317
Minisztertanács	1,141.676	25o.463	1,162.831	237.1o6
Belkereskedelmi Minisztérium	3o9.66o	11o.568	381.641	1o1.261
BelÜgyminisztérium	9,o51.ooo	.	9,513.25o	.
EgészségÜgyi Minisztérium	6,887.o47	2,285.593	7,743.o53	2,211.941
ÉpitésÜgyi és Városfejlesztési Minisztérium	528.665	117.o12	6oo.693	1o9.6o5
Honvédelmi Minisztérium	21,o89.ooo	.	21,856.835	.
IgazságÜgyi Minisztérium	1,728.839	374.518	1,815.249	342.7o2
Közlekedési Minisztérium	7,888.988	1,174.263	7,769.952	1,o48.o62
Külkereskedelmi Minisztérium	1,148.114	361.589	893.354	317.67o
KülÜgyminisztérium	2,134.955	558.95o	1,977.o16	526.2o1
MezőgazdasÁgi és ÉlelmezésÜgyi Minisztérium	8,472.212	2,o83.644	8,869.523	1,965.668
Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal	83.958	24.458	86.841	2o.557
PénzÜgyminisztérium	883.3o1	218.318	995.611	2o6.553
Művelődési Minisztérium	7,929.217	2,39o.636	8,872.o67	2,243.343
Ipari Minisztérium	849.311	272.847	931.78o	231.562
Központi Földtani Hivatal	1,1oo.272	1o6.o63	1,258.8o3	1o3.558
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	85.2o3	48.731	85.592	46.o87
Központi Statisztikai Hivatal	764.2o8	255.26o	826.692	234.737
Legfelsőbb Bíróság	76.374	26.822	76.143	23.578
Magyar Rádió	983.9o1	178.741	941.o21	167.552
Magyar Televizió	2,572.24o	286.136	2,499.4oo	261.696
Magyar Tudományos Akadémia	3,2o7.956	633.633	3,6o2.o31	576.795
Munkásőrség	536.7oo	.	613.35o	.
Népköztársaság Ügyészsége	247.714	147.344	244.556	135.1o7
Országos Anyag- és Árhivatal	1,126.199	11o.991	1,377.483	98.376
Országos Müszaki Fejlesztési Bizottság	1,o69.624	246.5o5	1,155.316	235.483
Országos Tervhivatal	34o.356	87.148	324.o45	76.655
Országos Testnevelési és Sporthivatal	743.85o	126.965	944.688	113.869
Országos Vizügyi Hivatal	4,566.542	1,241.o64	4,958.546	1,175.344
SZOT Társadalombiztositási Főigazgatóság	1o5,562.154	269.275	1o7,331.o74	244.191
SZOT Üdülési és Szanatóriumi Főigazgatóság	1,167.7o6	259.239	1,334.987	249.386
Központositott előirányzat	5.386.ooo	.	.	.
Nem költségvetési szerveknek átadott pénzeszközök	.	.	597.167	.
Központi szervek összesen	199,763.541	14,261.582	2o1,884.844	13,317.962
Ebből: kisbeszerzések	322.273	.	564.682	.
Kiadások kisbeszerzések nélkül	199,441.268	.	2o1,32o.162	.

A TANÁCSOK KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FEJLESZTÉSI ALAP ELŐIRÁNYZATAINAK RÉSZLETEZÉSE

A fővárosi, a megyei és a megyei városi tanácsok müködési költségvetésének teljesitése

/Ezer forintban/

Bevételek	1983. évi előirányzat 1/	1983. évi teljesités
Saját források		
Költségvetési szervek müködési bevétele	5.742.117	5.784.497
Költségvetési szervek ár- és dijbevétele	3.145.6o6	4.256.291
Lakossági adó és illeték	5.947.216	7.64o.539
Összesen:	15.834.939	17.681.327
Megosztott források		
Mezőgazdasági termelőszövetkezetek és állami mezőgazdasági befizetése	1o.576.8oo	11.543.181
Vállalatok,szövetkezetek városi és községi hozzájárulása	14.959.719	14.911.694
Tanácsi vállalatok nyereségadója	3.288.366	3.071.873
Összesen:	28.824.885	29.526.748 3/
Állami hozzájárulás		
Közkiadásokhoz	29.147.o31	29.446.656
Vállalati kiadásokhoz	6.266.o73	7.333.866
Összesen:	35.413.1o4	36.78o.522
Bevételek együtt:	8o.o72.928	83.988.597
Egyéb saját bevételek	1o.o93	653.793
Pénzmaradvány igénybevétel	-	6.99o.541
Bevételek főösszege:	8o.o83.o21	91.632.931
Összesités:		
Bevételek főösszege:	8o.o83.o21	91.632.931
Kiadások főösszege:	8o.o83.o21	85.730.137
Bevételi többlet, illetve pénzmaradvány	-	5.902.794 3/

Kiadások	1983. évi előirányzat 1/	1983. évi teljesités
Költségvetési szervek kiadásai		
Egészségügyi és szociális szervek	19.22o.736	2o.371.928
Oktatási, kulturális és sportszervek	29.4o4.446	31.139.3o8
Gazdasági, igazgatási, jog- és rendbiztonsági szervek	25.191.766	26.739.22o
Összesen:	73.816.948	78.25o.456
Vállalati egyéb kiadások	6.266.o73	7.479.681
Ebből: lakóépületek felujitásához, fenntartásához nyujtott támogatás	5.673.773	6.136.315 2/
Kiadások főösszege:	8o.o83.o21	85.730.137

1/ A tanácsok által saját hatáskörben megállapitott előirányzat.

2/ Ebből 30,0 millió forint központi felhasználás /lakóépületek, használóknál rend változás előkészitése/

3/ Ebből 656.669 ezer forint elvonásra kerül a megosztott források 1o4 % feletti kiteljesitése miatt.

A fővárosi, a megyei és a megyei városi tanácsok működési költségvetése bevételi előirányzatának a teljesítése

/Ezer forint/

Megnevezés	1983. évi előirányzat			1983. évi teljesítés		
	Intézményüzemeltetési és egyéb intézményi bevételek	Egyéb saját, megosztott bevételek és állami hozzájárulás	Összes bevétel	Intézményüzemeltetési és egyéb intézményi bevételek	Egyéb saját, megosztott bevételek és állami hozzájárulás	Összes bevétel
Budapest Főváros	1.984.527	17.616.519	19.601.046	2.200.160	18.699.951	20.900.111
Baranya megye	408.768	3.081.711	3.490.479	488.963	3.282.013	3.770.976
Ebből:						
Pécs megyei város	125.910	1.205.839	1.331.749	150.541	1.264.199	1.414.740
Bács-Kiskun megye	349.147	3.114.391	3.463.538	419.860	3.159.261	3.579.121
Békés megye	380.057	2.637.930	3.017.987	426.969	2.520.891	2.947.860
Borsod-Abauj-Zemplén megye	526.765	5.266.515	5.793.280	610.345	5.627.339	6.237.684
Ebből:						
Miskolc megyei város	171.599	1.610.980	1.782.579	190.923	1.679.587	1.870.510
Csongrád megye	329.574	3.074.309	3.403.883	402.278	3.129.942	3.532.220
Ebből:						
Szeged megyei város	126.590	1.234.903	1.361.493	147.277	1.332.595	1.479.872
Fejér megye	286.879	2.588.367	2.875.246	331.861	2.808.347	3.140.208
Győr-Sopron megye	391.726	2.863.622	3.255.348	441.641	3.040.173	3.481.814
Ebből:						
Győr megyei város	144.978	751.855	896.833	159.515	839.157	998.672
Hajdu-Bihar megye	438.077	3.386.972	3.825.049	502.748	3.356.964	3.859.712
Ebből:						
Debrecen megyei város	163.519	1.221.718	1.385.237	174.359	1.358.635	1.532.994
Heves megye	250.078	2.116.800	2.366.878	302.462	2.318.965	2.621.427
Komárom megye	229.904	1.992.308	2.222.212	252.047	1.903.703	2.155.750
Nógrád megye	168.645	1.709.305	1.877.950	192.197	1.756.035	1.948.232
Pest megye	599.744	4.543.739	5.143.483	636.888	4.450.468	5.087.356
Somogy megye	692.696	2.522.364	3.215.060	675.465	2.621.217	3.296.682
Szabolcs-Szatmár megye	348.491	3.402.175	3.750.666	414.977	3.460.996	3.875.973
Szolnok megye	360.101	2.682.378	3.042.479	407.693	2.628.335	3.036.028
Tolna megye	219.751	1.770.534	1.990.285	255.360	1.921.694	2.177.054
Vas megye	264.417	2.092.932	2.357.349	297.661	2.210.973	2.508.634
Veszprém megye	371.541	2.641.372	3.012.913	451.161	2.889.883	3.341.044
Zala megye	286.835	2.080.962	2.367.797	330.052	2.160.659	2.490.711
Összesen:	8.887.723	71.185.205	80.072.928	10.040.788	73.947.809	83.988.597 1/

1/ Nem tartalmazza a 6.990.541 ezer forint előző évi pénzmaradvány-igénybevételt, valamint az egyéb bevételek 653.793 ezer forint összegét.

A fővárosi, a megyei és a megyei városi tanácsok müködési költségvetése kiadási előirányzatának a teljesitése főbb felhasználási célonként

/ Ezer forintban /

Megnevezés	Költségvetési szervek kiadásai		Vállalati egyéb kiadások		Kiadások főösszege
	összesen	ebből: bér	összesen	ebből: lakóépületek felujitásához nyujtott támogatás	
Budapest főváros	16.720.391	5.251.954	4.179.839	3.618.279	20.900.230
Baranya megye	3.317.288	1.127.068	353.092	255.806	3.670.380
ebből:					
Pécs megyei város	1.196.634	400.535	251.434	178.020	1.448.068
Bács-Kiskun megye	3.602.029	1.307.868	69.127	51.430	3.671.156
Békés megye	3.473.021	1.060.768	65.931	63.354	3.538.952
Borsod-Abauj-Zemplén megye	6.112.025	1.917.454	399.139	287.157	6.511.164
ebből:					
Miskolc megyei város	1.737.593	551.046	175.437	156.975	1.913.030
Csongrád megye	3.444.254	1.144.070	233.606	186.601	3.677.860
ebből:					
Szeged megyei város	1.284.359	419.740	188.126	166.864	1.472.485
Fejér megye	2.828.055	949.652	193.906	172.619	3.021.961
Győr-Sopron megye	3.142.752	1.069.900	317.920	279.268	3.460.672
ebből:					
Győr megyei város	854.591	234.891	142.646	140.740	997.237
Hajdu-Bihar megye	3.762.121	1.267.006	216.145	169.467	3.978.266
ebből:					
Debrecen megyei város	1.294.412	417.522	175.988	152.466	1.470.400
Heves megye	2.466.180	815.105	175.115	100.850	2.641.295
Komárom megye	2.209.940	780.697	253.178	141.354	2.463.118
Nógrád megye	1.909.605	607.828	85.252	70.116	1.994.857
Pest megye	5.155.989	1.850.664	184.512	124.595	5.340.501
Somogy megye	3.209.988	983.012	86.139	75.431	3.296.127
Szabolcs-Szatmár megye	3.815.111	1.335.562	52.673	32.646	3.867.784
Szolnok megye	3.158.422	1.097.993	65.392	30.616	3.223.814
Tolna megye	2.043.639	728.206	81.834	41.316	2.125.473
Vas megye	2.310.672	755.719	219.535	192.685	2.530.207
Veszprém megye	2.966.786	954.189	178.514	143.514	3.145.300
Zala megye	2.504.407	831.991	68.832	68.362	2.573.239
Összesen:	78.152.675	25.836.706	7.479.681	6.105.466	85.632.356
Saját kivitelezés és kisbeszerzés hatása	97.781	-	-	-	- 97.781
Kiadások összesen	78.250.456	25.836.706	7.479.681	6.105.466	85.730.137

A fővárosi, a megyei és a megyei városi tanácsok müködési

müködési költségvetése kiadási előirányzatának a

teljesitése

/ Ezer forintban /

Megnevezés	1983. évi előirányzat		1983. évi teljesités	
	Összes kiadás	Ebből: bér	Összes kiadás	Ebből: bér
Budapest főváros	16.o38.o17	5.66o.645	16.72o.391	5.251.95-
Baranya megye	3.2o7.529	1.159.1o4	3.317.288	1.127.o6s
ebből:				
Pécs megyei város	1.132.461	415.696	1.196.634	4oo.53s
Bács-Kiskun megye	3.446.9o6	1.358.6o5	3.6o2.o29	1.3o7.86s
Békés megye	2.959.o83	1.124.574	3.473.o21	1.o6o.76s
Borsod-Abauj-Zemplén megye	5.513.47o	2.o24.763	6.112.o25	1.917.45-
ebből:				
Miskolc megyei város	1.6o9.834	591.915	1.737.593	551.o46
Csongrád megye	3.182.217	1.198.595	3.444.254	1.144.o7o
ebből:				
Szeged megyei város	1.175.579	439.989	1.284.359	419.74o
Fejér megye	2.683.13o	978.684	2.828.o55	949.652
Győr-Sopron megye	3.oo2.917	1.134.8o5	3.142.752	1.o69.9oo
ebből:				
Győr megyei város	794.478	247.694	854.591	234.891
Hajdu-Bihar megye	3.623.557	1.319.893	3.762.121	1.267.oo6
ebből:				
Debrecen megyei város	1.2o7.93o	436.5oo	1.294.412	417.522
Heves megye	2.279.556	857.649	2.466.18o	815.1o5
Komárom megye	2.o87.o62	813.787	2.2o9.94o	78o.69-
Nógrád megye	1.8o8.495	641.745	1.9o9.6o5	6o7.82s
Pest megye	5.o22.1o9	1.961.987	5.155.989	1.85o.66-
Somogy megye	2.988.813	1.o38.533	3.2o9.988	983.o12
Szabolcs-Szatmár megye	3.7o1.86o	1.4oo.2oo	3.815.111	1.335.562
Szolnok megye	2.995.371	1.131.295	3.158.422	1.o97.993
Tolna megye	1.953.6o3	748.oo3	2.o43.639	728.2o6
Vas megye	2.171.329	788.187	2.31o.672	755.719
Veszprém megye	2.858.585	1.o24.375	2.966.786	954.189
Zala megye	2.293.339	857.5o3	2.5o4.4o7	831.991
Összesen	73.816.948	27.222.932	78.152.675	25.836.7o6
Saját kivitelezés és kisbeszerzés hatása	246.278	-	97.781	-
Kiadások összesen:	73.57o.67o	27.222.932	78.250.456	25.836.7o6

A fővárosi,a megyei és a megyei városi tanácsok fejlesztési alapja együttes előirányzatának teljesitése

/Ezer forintban/

Bevételek	1983.évi előirányzat 1/	1983.évi teljesités	Kiadások	1983.évi előirányzat 1/	1983.évi teljesités
Saját források			Célcsoportos beruházások	11,511.907	11,078.492
Lakosság községfejlesztési hozzájárulása	892.426	1,2oo.995	ebből: lakásépités	9,020.590	8,588.315
Telekadó	lo.746	8.95o	kórházak fejlesztése és rekonstrukciója	2,491.317	2,49o.177
Út- és közmüfejlesztési hozzájárulás	150.623	173.484			
Földhasználati dij	994.626	1,433.668	Egyéb állami beruházások és beruházási célú átadások	24,699.406	22,673.900
Lakásépitéssel és -juttatással kapcsolatos bevételek	608.129	1,135.754			
Egyéb bevételek	763.341	881.877	Beruházási célú felhasználás összesen:	36,211.313	33,752.392
Összesen	3,419.891	4,834.728			
Megosztott források			Nem beruházási célú kiadások	2,514.681	6,390.090
Vállalatok, ipari szövetkezetek, fogyasztási, értékesitő és beszerző szövetkezetek városi és községi hozzájárulása	6,389.519	6,377.006 5/			
Mezőgazdasági szövetkezetek városi és községi hozzájárulása	332.300	378.985			
Telekhasználati és -igénybevételi dij	2,754.060	2,752.142			
Tanácsok felügyelete alá tartozó vállalatok értékcsökkenési leirásának elvont része	699.020	669.819			
Mezőgazdasági földek utáni térités	435	141.798			
Összesen	10,175.334	10,319.750			
Bankhitel					
Tanácsi értékesitésü lakások árbevételének megelőlegezésére	2,252.559	2,250.948			
Egyéb állami beruházásokra 2/	661.749	543.393			
Összesen	2,914.308	2,794.341			
Állami hozzájárulás					
Célcsoportos beruházások fedezetére	8,261.441	8,143.296			
Egyéb beruházások fedezetére	7.155.404	7,685.117			
Összesen	15,416.845	15,828.413			
Költségvetésből átutalt pénzeszközök 3/	154.550	783.763			
Átvett beruházási pénzeszközök	3,869.190	3,613.015			
Előző évi maradvány	6,819.612 4/	5,681.371			
Bevételek főösszege	42,769.730	43,855.381	Kiadások főösszege	38,725.994	40,142.482

Bevételek főösszege	42,769.730	43,855.381
Kiadások főösszege	38,725.994	40,142.482
Pénzmaradvány	4,043.736	3,712.899 6/

1/ A tanácsok által saját hatáskörben megállapitott előirányzatokat tartalmazza
2/ Tartalmazza a megyei kölcsönalapból és a kommunális kötvénykibocsátásból származó hitelt is.
3/ Tartalmazza az ideiglenes átcsoportositás összegét is.
4/ Tartalmaz 1,389.390 ezer Ft állami hozzájárulás és tanácsi értékesitésü lakások bankhitel keretmaradványt is, melyből a felhasználás a tárgyévi teljesitések között szerepel.
5/ Ezen felül 13,924 ezer Ft a központi költségvetés bevétele
6/ Ezen felül az állami hozzájárulás keretmaradványa 1,623.117 ezer Ft.

A fővárosi, a megyei és a megyei városi tanácsok fejlesztési alapja bevételi előirányzatának teljesítése

/ Ezer forintban /

Megnevezés	Saját források	Megosztott források	Bankhitel	Állami hozzájárulás	Átvett pénzeszközök 1/	1981.évi pénzmaradvány	Bevételek főösszege
Budapest főváros	1,204.286	3,682.907	1,303.000	4,517.311	580.813	1,668.379	12,956.696
Baranya megye	194.385	314.887	112.437	929.694	190.010	236.650	1,978.063
ebből: Pécs megyei város	91.798	170.227	53.769	521.266	89.007	51.274	977.341
Bács- Kiskun megye	323.894	358.844	85.844	494.381	342.117	249.293	1,854.373
Békés megye	220.867	252.814	71.089	263.058	158.393	251.788	1,218.009
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	223.111	727.823	113.892	1,449.250	182.310	521.712	3,218.098
ebből: Miskolc megyei város	87.491	268.447	61.000	942.950	50.784	106.849	1,517.521
Csongrád megye	241.151	345.044	90.004	719.237	91.287	259.257	1,745.980
ebből: Szeged megyei város	111.652	211.378	72.000	563.346	6.151	127.737	1,092.264
Fejér megye	197.436	440.677	73.115	733.484	178.694	185.704	1,809.110
Győr-Sopron megye	167.727	421.694	51.473	461.672	176.870	146.595	1,426.031
ebből: Győr megyei város	80.082	207.086	20.000	86.744	59.666	48.557	502.135
Hajdú-Bihar megye	213.872	400.048	276.000	876.011	161.857	145.365	2,073.153
ebből: Debrecen megyei város	117.411	238.987	227.000	498.348	63.706	3.204	1,148.656
Heves megye	134.773	275.689	10.726	466.686	145.815	210.001	1,243.690
Komárom megye	103.196	310.943	76.299	728.717	261.976	237.954	1,719.085
Nógrád megye	78.622	160.011	83.467	306.395	75.917	133.739	838.151
Pest megye	467.461	651.384	110.443	784.049	369.052	281.192	2,663.581
Somogy megye	193.519	230.291	80.307	539.797	323.435	157.804	1,525.153
Szabolcs-Szatmár megye	200.312	321.462	58.753	717.976	219.100	227.929	1,745.532
Szolnok megye	157.359	348.255	59.000	361.914	316.831	119.738	1,363.097
Tolna megye	140.253	235.294	41.240	248.605	70.255	90.705	826.352
Vas megye	90.827	242.666	14.157	263.693	140.747	161.116	913.206
Veszprém megye	202.524	329.428	50.739	639.228	244.498	201.113	1,667.530
Zala megye	79.153	269.589	32.356	327.255	166.801	195.337	1,070.491
Együtt:	4,834.728	10,319.750	2,794.341	15,828.413	4,396.778	5,681.371	43,855.381

1/ Tartalmazza a költségvetésből átutalt pénzeszközöket is.

A fővárosi, a megyei és a megyei városi tanácsok fejlesztési alapja kiadási előirányzatának teljesítése

/ Ezer forintban/

Megnevezés	Célcsoportos beruházások			Egyéb állami beruházások és beruházási célú átadások	Beruházási célú felhasználás összesen	Nem beruházási célú kiadások	Kiadások főösszege
	lakásépitás	kórházfejlesztés és rekonstrukció	együtt				
Budapest főváros	3,632.470	483.938	4,116.4o8	7,o74.633	11,191.041	1,179.436	12,37o.477
Baranya megye	300.814	44.089	344.903	1,169.373	1,514.276	272.907	1,787.183
ebből: Pécs megyei város	192.265	-	192.265	641.599	833.864	92.769	926.633
Bács-Kiskun megye	199.621	52.205	251.826	1,027.331	1,279.157	267.981	1,547.138
Békés megye	182.834	2.541	185.375	591.386	776.761	262.473	1,039.234
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	739.018	164.779	903.797	1,550.485	2,454.282	532.287	2,986.569
ebből: Miskolc megyei város	377.176	125.843	503.019	746.733	1,249.752	207.059	1,456.811
Csongrád megye	432.706	14.635	447.341	856.649	1,303.990	283.039	1,587.029
ebből: Szeged megyei város	312.283	-	312.283	554.888	867.171	159.562	1,026.733
Fejér megye	280.433	229.674	510.107	825.574	1,335.681	300.741	1,636.422
Győr-Sopron megye	154.340	284.703	439.043	723.934	1,162.977	161,739	1,324.716
ebből: Győr megyei város	100.710	-	100.710	292.943	393.653	69.757	463.410
Hajdú-Bihar megye	610.117	158.840	768.957	970.697	1,739.654	202,617	1,942.271
ebből: Debrecen megyei város	503.926	-	503.926	494.676	998.602	117.798	1,116.400
Heves megye	135.940	108.986	244.926	585.029	829.955	262.472	1,092.427
Komárom megye	391.645	159.819	551.464	700.004	1,251.468	332.244	1,583.712
Nógrád megye	186.045	68.271	254.316	386.536	640.852	113.974	754.826
Pest megye	162.776	88.813	251.589	1,472.811	1,724.400	556.842	2,281.242
Somogy megye	149.764	102.422	252.186	910.593	1,162.779	232.281	1,395.o6o
Szabolcs-Szatmár megye	247.366	194.479	441.845	857.086	1,298.931	252.207	1,551.138
Szolnok megye	207.547	41.142	248.689	701.483	950.172	309.597	1,259.769
Tolna megye	111.822	61.705	173.527	424.027	597.554	145.943	743.497
Vas megye	89.358	57.810	147.168	479.350	626.518	150.074	776.592
Veszprém megye	256.262	122.625	378.887	770.130	1,149.017	366.917	1,515.934
Zala megye	117.437	48.701	166.138	596.789	762.927	204.319	967.246
Összesen:	8,588.315	2,490.177	11,078.492	22,673.900	33,752.392	6,390.090	40,142.482